

Војнопензионерске теме и дилеме

ПРАВО НА ДОСТОЈАНСТВЕНО СТАРЕЊЕ

Брига о старима у Србији није на потребном нивоу. Чак и систем одбране који је у многим областима предњачио, није формирао геронтолошки центре. Војна професија је веома тешка, захтевна, специфична са увећаним нарушавањем здравља. Био би то у популацији војних пензионера дуго очекивани потез.

Првог октобра широм света, па и у Србији, обележен је Дан старијих. Уобичајено у штампаним и електронским медијима тај „празник“ обележен је прилозима о проблемима који тиште грађане трећег доба. И да одмах искажемо став: друштво, а нарочито држава, пензионерима морају да поклоне више пажње. Реч је о популацији које море многе болести, о људима који су у том животном добу често усамљени. Није мали број оних којима је потребна помоћ јер се теже крећу или им је вид ослабљен, а бреме година им све више притиска нејака плећа. Деца многих живе у иностранству, њихови родитељи станују на вишим спратовима, где нема лифта или је у квару, а болести их често вежу за кревет.

Однос према старима треба пре свега гајити из породица. Ти времешни људи, док су били у снази, подизали су своју децу, али и унукe. Није мали број ни оних који су помагали у одрастању праунука. Наш народ каже да љубав љубављу треба вратити. Зато је породица друштвена институција у којој децу треба васпитати да помажу старима.

Школа је такође место где деци треба усадити поштовање старијих и љубав према њима. Аутор ових редова се не сећа да је негде чуо или прочитао да су деца, макар на часу одељенске заједнице, разговарала о својим бакама и декама, да ли им и у чему треба помоћи. То је култура живљења, закон породичних односа. Млади треба да се мењају, а у томе им могу помоћи старији. Зато она констатација с почетка текста да је реч о празнику треба заменити одредницом да Дан старих треба заменити у „Године позног живота“. Дакле, потребно је добротинством славити сваки дан времешних. Обележавање Дана старих има за циљ да се укаже на проблеме са којима се старији људи суочавају, прилика је да се подсетимо да је готово свака четврта особа у Србији старија од 65 година и да у нашој земљи живи 1,9 милиона припадника трећег доба.

Подаци Републичког завода за статистику сведоче да се просечан век продужио, па он данас у Србији износи 78,7 за жене и 73,9 за мушкарце, а занимљива родна статистика сведочи да у нашој земљи има више удоваца од удоваца.

Ове године Уједињене нације Међународни дан старих обележавају под слоганом „Достојанствено старење: важност јачања система неге и подршке за старије особе широм света“. На питање да ли наши старији суграђани имају достојанствен живот, представница организације „Амити – снага пријатељства“ Надежда Сатарић каже да сви припадници трећег доби имају право на достојанствено, ква-

литетно и што здравије старење. Међутим, у реалности ово право остварују само они са добрим примањима, добрим здрављем и добрим породичним и социјалним односима - а њих је веома мало.

Према свим социоекономским показатељима, стари спадају у материјално најугроженију групу становништва - Фонд ПИО је крајем септембра саопштио да је просечна пензија за август износила 45.703 динара. Међутим, иза ове цифре, до које се долази када се саберу сви пензионери у Србији, налазе се и 103.139 особа које примају пољопривредну пензију у просечном износу од 20.502 динара, као и 11.260 пољопривредника који примају инвалидску пензију у просечном износу од 20.949 динара. Осим тога, око 140.000 старих особа прима минималну пензију у износу од око 25.000 динара, док око 95.000 пензионера добија свега 19.644 динара.

Како пише дневни лист *Политика* „око 130.000 старијих особа налази се ван пензијског система, а међу њима је чак 100.000 жена - не значи да су сви они без новца, јер имају брачног друга који прима пензију или добијају помоћ од деце. Свега 17.000 старих особа добија новчану социјалну помоћ од државе у износу од око 12.000 динара, а чак 450.000 пензионера има пензије ниже од 25.000 динара, а праг сиромаштва за 2022. годину износио је 26.500 динара. Чак 70 одсто пензионера има примања нижа од минималне потрошачке корпе, која износи око 53.000 динара“, указује Надежда Сатарић.

Према истраживању Института за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“, трећина пензионера своје здравље процењује као добро, трећина сматра да је оно средњег квалитета, док више од четвртине њих процењује да је (веома) лоше.

Осим тога, трећини пензионера потребна је помоћ у кући, а свака десета стара особа има потребу за кућним лечењем и негом. Нажалост, наше геронто-домаћице у све већем броју одлазе из земље, јер у Србији најчешће раде за минималну зараду, у потрази за бољим животом у Аустрији, Немачкој, Италији и Словенији, у којима раде у приватним или државним домовима за старе. Када говоримо о достојанству живота у трећем добу, морамо говорити и о томе да је, према истраживањима, свака пета стара особа била жртва насиља - најчешће од стране чланова своје породице, а немали број трпи и економско искоришћавање“, закључује Сатарићева.

Политика“ даље наводи: „Повереница за заштиту равноправности Бранкица Јанковић, поводом обележавања Међународног дана старијих особа, истиче да начин на који третирамо старост и

старије људе говори о нама као друштву и нашим вредностима, колико поштујемо принцип равноправности и једнакости пред законом, али и о томе у каквом свету желимо да живимо.

„Очекује се да ће до 2050. број старијих од 65 година глобално премашити 1,6 милијарди, а у Србији ће готово свака четврта особа до 2041. бити у тој старосној групи. Последице дискриминације на основу старосног доба озбиљне су и далекосежне, а старији су најчешће дискриминисани приликом пружања услуга здравствене и социјалне заштите, коришћења јавних површина и превоза, неретко недовољно информисани и дигитално искључени. Много старијих живе сами, у сиромаштву или у ризику да остану сиромашни, изложени су различитим врстама насиља, занемаривању, самозанемаривању, непоштовању и маргинализацији“, оценила је повереница.

Ови подаци, сматра она, требало би да служе као основа за промену доминантног наратива о старијима као терету за друштво, а пре свега за креирање јавних политика у сусрет испуњењу потреба старијих за подршком.

Истраживање Мреже психосоцијалне подршке (ПИН) „Депресија код старијих особа - заштитни и фактори ризика“, које је спроведено у сарадњи са Црвеним крстом Србије, показало је да три од десет старијих особа у нашој земљи има изражене симптоме депресије и осећа потребу за неком врстом додатне психолошке помоћи. Свака четврта стара особа се осећа бескорисно, трећина беспомоћно. Скоро 40 одсто наших старијих суграђана нема доживљај да је дивно живети и признаје да је одустало од многих активности и интересовања. Билансирајући стресне догађаје које су доживели током живота, готово петина старих навела је озбиљне међуљудске проблеме са блиским особама, свака седма стара особа доживела је крађу предмета велике вредности. Психичко насиље такође је искусила готово свака седма особа, а осам одсто старих било је жртва физичког насиља - ударања, штипања или шамарања.

Брига о старима у Србији није на потребном нивоу. Чак и систем одбране који је у многим областима предњачио, није формирао геронтолошке центре. Војна професија је веома тешка, захтевна, специфична са повећаним нарушавањем здравља. Био би то у популацији војних пензионера дуго очекивани потез.

Звонимир ПЕШИЋ

Медаља „Српски цар Душан Силни“ Милошу Вучевићу

НАЈВИШЕ ПРИЗНАЊЕ ПРЕМИЈЕРУ

Клуб генерала и адмирала Србије доделио је председнику Владе Републике Србије Медаљу „Српски цар Душан Силни“. У делегацији која је премијеру уручила признање били су генерали у пензији др Лука Кастратовић, Милош Ђошан и Никола Делић.

Као министар одбране Милош Вучевић у потпуности је подржавао активности Клуба генерала и адмирала Србије. Пружио је несебичну подршку и помоћ у реализацији Програма посвећеног 25. годишњици обележавања агресије НАТО-а на нашу земљу. Са посебном пажњом праћено је обраћање

Милоша Вучевића учесницима међународне конференције (22. до 25. марта ове године) са снажним порукама које је упутио у име Владе Р. Србије и грађана Србије, јасно осуђујући агресију са порукама мира и солидарности мирољубивом свету.

Премијер Вучевић је пружио помоћ 2023. године, тако што је упутио лекара ВМА у Р. Хрватску, ради утврђивања нарушеног здравственог стања генерала Борислава Ђукића, који се налази у Жупанијском затвору у Сплиту. Такође се ангажовао и ове године да државне институције Р. Србије предузму одређене мере, у складу са предлозима адвоката који брани генерала Ђукића.

Премијер је на свом профилу је написао:

„Имао сам срдчан разговор са члановима Клуба генерала и адмирала Србије који су ми уручили највише признање за допринос раду, стваралаштву и афирмацији Клуба у земљи и иностранству Медаљу „Српски цар Душан Силни“. Истакли су значај и изразили захвалност премијеру и председнику Р. Србије Александру Вучићу поводом реализације повратка служења војног рока“.

Саветнику премијера Николи Бањцу уручена је захвалница.

У Крушевцу обележен Дан српског јединства, слободе и националне заставе

СЕЋАЊЕ НА ХРАБРОСТ И ЖРТВЕ ПРЕДАКА

У складу са Државним програмом обележавања годишњица историјских догађаја ослободилачких ратова Србије, код Јарбола на Багдали, одржана је пригодна свечаност. Прослављен је Дан српског јединства, слободе и националне заставе, установљен пре четири године.

Циљ успостављања новог празника представља оснаживање јединства између српског народа у Србији и Републици Српској, али и јачање култа националне заставе. Овај датум, 15. септембар, симболично је одабран као сећање на дан пробијања Солунског фронта 1918. године.

Пред бројним представницима руководства Града Крушевца, директора јавних предузећа и установа, Војске и полиције, окупљеним грађанима, обратила се Драга на Баришић, председник скупштине Града Крушевца:

„На овај дан са поносом и достојанством истичемо нашу националну заставу, симбол наше слободе, суверенитета и заједништва. Наша застава представља снажан израз идентитета, традиције и вредности које нас повезују као народ и одраз је онога што јесмо и онога за шта се залажемо. Она нас окупља, инспирише и подсећа на нашу одговорност према земљи и друштву, са циљем да сачувамо српски идентитет и право да будемо оно што јесмо - народ који има своје име, историју, културу, језик, веру, традицију, постојање.“

Црвена боја на нашој застави симболизује храброст и борбу за слободу, док плава боја представља верност и постојаност.

Бела боја нас подсећа на мир и чистоћу наших намера. Свака од ових боја носи са собом историју и значај који нас подсећа на борбу наших предака за нашу слободу и независност.

Наша застава је кроз славну историју показала да је више од заставе, да је бакља слободе, а слобода је идеја и принцип око кога се српски народ окупља током свог читавог постојања. Ми смо народ који је опстао на историјској сцени зато што се боримо, а лакше ћемо се борити са заједничком свешћу и идентитетом. Овај велики празник обележавамо са Републиком Срп-

ском на дан када је пробијен Солунски фронт, 15. септембра 1918. године - дан у којем леже и наша бол и наша слава, дан када смо без обзира на цену, бирали Србију и слободу. Тим херојским подухватом наших војника отпочела је нова страница наше историје. То је био део победе која је донела мир и слободу целој Европи. Сећање на храброст и жртве наших предака даје нам снагу да и даље побеђујемо. На овај празник треба да се подсетимо на све оно због чега смо поносни што смо Срби, али да и својој деци причамо о нашој славној историји и традицији“, рекла је између осталог рекла је Баришић.

У уметничком програму који је реализовао Културни центар Крушевца, наступили су Црквени хор „Свети Кнез Лазар“ и глумач Крушевачког позоришта Небојша Вранић.

мр Александар Симоновски

Активности краљевачких војних пензионера

ЗАБОРАВУ НЕМА МЕСТА

Као и сваке године полагањем венаца на Споменик погинулим ратницима у Великом рату који се налази у центру Краљева и представља симбол града, 15. септембра обележен је дан када је започет пробој Солунског фронта 1918. године. Тај дан се обележава као Дан српског јединства, слободе и националне заставе.

Венце су положили делегације Градске управе града Краљева, Рашког управног округа, Војске Србије, Полицијске управе Краљево, ратних ветерана, организација које негују традиције ослободилачких ратова и других удружења. Делегацију УВПС Краљево, која је и овог пута била најбројнија предводио је председник Градског одбора Радоје Томашевић.

Већ је постало уобичајено да на оваквим догађаја нема присуства грађана што је велики недостатак, посебно када је о младим људима и школској омладини реч.

Одмах након полагања венаца део присутних се упутио долином Ибра до села Маглич, где се, упркос лошем времену и киши, уз присуство неколико стотина мештана и гостију из Београда, Ниша, Ужица, Лучана и других места одвијала једна значајна манифестација. Реч је о отварању „Меморијала великог рата Маглич – Дубочица 1915.“

Подсећања ради, српској војсци су 1915. године бугарске снаге пресекле пут повлачења према Вардарској долини, тако да је као једини пут остала долина Ибра, а касније и албанске врлети. На планинским врлетима су се одвијале одлучујуће и крваве борбе за очување „капије спаса“ јер би у противном српска војска и држава били потпуно уништени. Аустроугари су на овом простору ангажовали чувену „Алпску бригаду“ најспособнију за борбе у планини. Поред тога на појединим правцима су испред себе терали српско становништво како би спречили наше војнике да пуцају. Храброст српских војника и старешина, добро познавање терена и добро командовање нису дозволили непријатељу да оствари своје циљеве. Повлачење српске војске, врховне команде и дела народа је обезбеђено уз велике губитке и на једној и на другој страни. Непријатељ је своје погинуле борце одмах однели, док наше није имао ко да сахрани. У годинама после рата потомци су на одређеним местима подизали споменике крајпуташе, како

би сачували сећање на те храбре људе. Неки од њих су били запуштени, зарасли и невидљиви младим генерацијама.

Иницијативни одбор састава: учитељица Вања Николић, Милица Перовић, Станоје Кошанин, Радован Пековић и Раде Вукосављевић је покренуо иницијативу да се уради амбијентална учионица у селу Маглич, спомен-чесма у селу горња Дубочица и попис и сређивање споменика крајпуташа. Од државних органа нису добили никакву помоћ, али су зато, упорним радом и боравком на терену успели да анимирају највећи број мештана, потомака који су се одселили из овог краја и део приватних предузетника. Неко је дао део новца, неко се радно ангажовао, а неко и једно и друго. Као резултат свега, урађен је Меморијал који се састоји из два дела.

Први је амбијентална учионица у селу Маглич – историјска књига на отвореном. Према њој воде степеници обележени годинама Првог и Другог балканског рата и Великог рата а у самој учионици су изложена документа, записи и фотографије везане за ратне године. Учионица је урађена према замисли и документима које је прикупио наш члан, пензионисани артиљеријски мајор Раде Вукосављевић, о чијем рад је наш лист већ писао. У току отварања он је са сваког степеника објаснио најважније догађаје везане управо за ту годину.

Други део је спомен-чесма у селу Горња Дубочица, где су на плочама изнад чесме исписана имена 71 борца и цивила који су страдали на овом простору. Свештеници Српске православне цркве су одржали парастос свим погинулим.

Из плана поменутог одбора је видљиво да је преостало још доста посла за будућност. Један од највећих је изградња спомен комплекса на Чемерну, попут оног што су пре пет година урадили на Врановцу који је посвећен жртвама Ужичког одреда у Великом рату.

Сви они који су заинтересовани да обиђу овај комплекс (а путују од Краљева према Рашкој) у селу Маглич, пре кафана „Јеринин град“, скрећу десно. Након седам километара ће стићи до амбијенталне учионице која се налази поред пута, неколико километара даље и до спомен-чесме поред прелаза преко реке.

Јован Симић

Честитка председника РС Милорада Додика Радету Вуковићу

ЧУВАРИ ЧАСТИ

Велико ми је задовољство да Вама лично и свим члановима Удружења војних пензионера Републике Српске, најискреније честитам 30 година успјешног рада и постојања.

Посвећеност пружању помоћи вашег Удружења у остваривању основних права којима ће се осигурати достојанство и углед у друштву свих пензионисаних припадника Војске Републике Српске, свједочи о дубоком разумјевању и бризи за потребе свих чланова.

Иницирање рјешавања проблема и побољшања материјалног положаја и социјалне сигурности војних пензионера, као и сарадња са одговарајућим институцијама и сродним организацијама, показује вашу приврженост правди и хуманости.

Увјерен сам да ћете и у наредним деценијама са још већим успјехом наставити да budete стуб подршке и ослонац свим члановима, као и важан фактор у побољшању њиховог статуса и живота.

Честитам вам још једном на овом значајном јубилеју и желим вам све најбоље у наставку чувања части и поноса српског војника и Војске Републике Српске у цјелини.

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у августу 2024. године

ПОДРШКА КОЛЕГАМА

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Извршни одбор, на седници одржаној 2. септембра 2024. године, размотрио је захтеве достављене у августу и донео одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање
На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника,
ОпОр Прокупље РР: 33.000,00 – по члану 22.477,73 динара;
ОпОр Стара Пазова ШМ: 33.000,00 – по члану 27.309,61 динара;
ОпОр Вршац ЛА: 45.000,00 – по члану 6.254,49 динара;
ОпОр Ниш ВС: 33.000,00 – по члану 24.490,40 динара.
Б) Здравствено збрињавање
ОпОр Вршац ПМ: 20.000 динара;
ОпОр Панчево ЂЛ: 25.000 динара;
ОпОр Ниш ВГ: 20.000 динара;
ОпОр Врање ЗЧ: 25.000 динара;
ОпОр Суботица ЛЕ: 30.000 динара;
ОпОр Нови Београд СН: 35.000 динара;
ОпОр Ужице РМ: 35.000 динара;
ОпОр Чачак БД: 20.000 динара;
ОпОр Ниш ММ: 35.000 динара.
Новчана средства биће уплаћена на текуће рачуне до 9. септембра 2024. године. Захтеви који буду достављени од 1. септембра до 30. септембра, биће решавани почетком октобра 2024. године. Нема нерешених захтева

Извршни одбор

Са седнице годишње Скупштине УВПС и 10. седнице Главног одбора

СУЧЕЉАВАЊЕ СА ОКРУЖЕЊЕМ

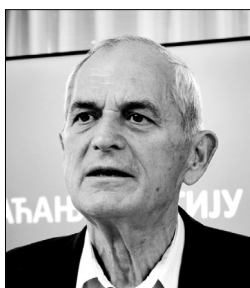
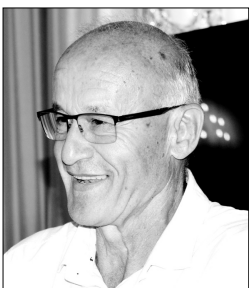
Седници Скупштине која је уједно била и Свечана академија поводом 31 године постојања Удружења војних пензионера Србије присуствовале су високе званице. Током седнице Главног одбора изнето је низ занимљивих запажања и предлога. Обраћања делегата била су усмерена на побољшање статуса војних пензионера и унапређење рада у општинским и градским организацијама

У свечаној сали Дома ВС 27. септембра одржана је најпре 10. седница Главног одбора, а потом и седница годишње Скупштине УВПС. Седници Главног одбора председавао је председник Љубомир Драгањац.

Седница Скупштине УВП Србије отпочела је интонирањем химне. Минутом ћутања одата је пошта свим преминулим члановима. Дневни ред обухватио је (1) избор радних тела, (2) усвајање извештаја о раду УВПС у минулих дванаест месеци, (3) усвајање извештаја Надзорног одбора, (4) измена Правилника о додели признања УВПС и (5) разно. Седницом је председавао Симеон Туманов. Када је извештај верификационе

Радно председништво Скупштине

ГОСТИ И ДОМАЋИНИ: Раде Вуковић, Миломир Миладиновић, Лука Кастратовић, Драган Петровић и Љубомир Алексић

комисије поднео Милован Лалић, делегати су могли пуноправно да одлучују.

Седници Скупштине која је уједно била и Свечана академија поводом 31 године постојања Удружења војних пензионера Србије присуствовали су: пуковник Небојша Николић, секретар Министарства одбране; пуковник Иван Вељковић, начелник Одељења у Управи за традицију, стандард и ветеране; Драган Петковић, секретар Савеза пензионера Србије; Љубомир Алексић, председник Асоцијације удружења пензионера Унутрашњих послова Републике Србије; генерал-мајор у пензији Лука Кастратовић, председник Клуба генерала и адмирала Србије, генерал-потпуковник у пензији Миломир Миладиновић, заменик председника СУБНОР-а Србије и дугогодишњи председник Скупштине Клуба генерала и адмирала Србије; бригадни генерал у пензији Сениша Кривошевић, председник Савеза резервних вој-

них старешина Србије; Градимир Јовановић, председник Извршног одбора Удружења „Ветерани војнообавештајне службе“; генерал-пуковник у пензији Јеврем Цокић; генерал-мајор у пензији Миодраг Панић; Душица Танасковић, директор предузећа „Статус стил; Раде Вуковић, председник Удружења војних пензионера Републике Српске; Биљана Шљиванчанин референт у Управи за традицију, стандард и ветеране; потпуковник др Миломир Костић, из Центра војномедицинских установа Београд, потпуковник Марко Катањић, заступник директора Медија центра „Одбрана“ и потпуковник Никола Живковић, начелник Уметничког ансамбла МО „Станислав Бинички“.

Поздрави из Републике Српске

Скуп је најпре поздравио Раде Вуковић, председник војних пензионера у Републи-

ци Српској. Он је напоменуо да је та организација недавно обележила 30 година од оснивања и да је том догађају присуствовала делегација УВП Србије на највишем нивоу. Истакао је да су ове године организовали три путовања за упознавање лепота Србије. Са пожаревачким војним пензионерима посебно сарађују и недавни сусрети био је тринаести по реду.

Потпредседник СУБНОР-а Србије Миломир Миладиновић је обавестио скуп о томе да је борачка организација променила име и поље активности. Сада баштини традицију из свих ослободилачких ратова српског народа. Много је чланова СУБНОР-а војних пензионера. Изразио је уверење да ће руководство УВПС решити многе проблеме, на задовољство чланова.

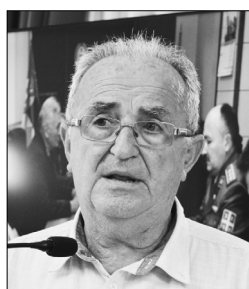
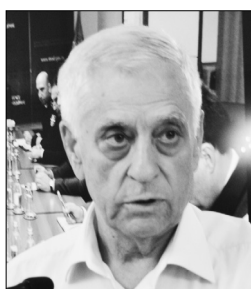
Секретар савеза пензионера Србије (СПС) Драган Петровић поздравио је скуп у име председника те организације Андре-

Седница Скупштине УВПС отпочела је Државном химном „Боже правде“

Све одлуке донете су једногласно

Ратко Ђорђевић, Симеон Туманов, Радоје Томашевић, Зоран Јашовић, Зоран Кандић

Зоран Вучковић, Миле Глумац и Остоја Поповић

ја Савића. Обавестио је војне пензионере да СПС окупља око 600.000 чланова и делује у 171 општини. Позвао је руководство УВПС да више сарађује у социјалном дијалогу који цивилни пензионери воде са државом. Предложио је да се што пре састану два удружења и договоре се о

областима и начинима сарадње, како би заједнички остварили интересе две организације.

Председник Клуба генерала и адмирала Србије Лука Кастратовић zaloжио се да се заједничка питања заједнички решавају, односно да се одређени захтеви упуте

надлежним институцијама.

Председник Асоцијације удружених пензионера МУП-а Србије Љубомир Алексић казао је да војне и пензионере МУП-а тиште исти проблеми. Заједничким снагама би требало разрешити проблеме. Ни пензионери МУП-а нису задовољни поделом станова по принципу „брзи прсти“. Они сматрају да „брзе прсте“ треба елиминисати. У погледу висине пензија сматра се да су МУП-ови пензионери у заостатку. Алексић је додао да они нису задовољни ни Законом о оружју. Позвао је војне пензионере да заједничким снагама се издештевије повољнији друштвени положај.

У наставку седнице једногласно су усвојени извештаји. Такође једногласно су усвојене и измене Правилника о наградама.

Председник УВПС свечано је уручио Плакету УВПС која је додељена Душици Танасковић, директорки Предузећа „Статус стил“, Земун, на предлог Општинске организације УВПС Земун.

На крају седнице наступио је Хор Уметничког ансамбла Министарства одбране „Станислав Бинички“ који је извео ђердан родољубивих и патриотских песама. Свечаност је традиционално завршен Маршем на Дрину.

Главни одбор подржао промене

На дневном реду ГО су, осим усвајање записника са 9. седнице и извештаја о раду између 9. и 10. седнице ГлОд Скупштине УВПС, било је доношење одлуке о додели признања УВПС, усвајање матери-

јала за редовну седницу Скупштине УВПС, измена Правилника о додели признања УВПС и разно.

Одлука о признањима донета је једногласно. Измену Правилника о додели признања иницирао је Надзорни одбор. Предложио је да се новчана средства УВПС могу користити само за намене прописане овим правилником. Приоритет у додели признања, према виђењу Надзорног одбора имају волонтери за дугогодишњи рад у УВПС. Вредност пригодног поклона биће до 200 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС. Претходно је Извршни одбор ГО УВПС прихватио наведене предлоге. Полемику је изазвала официрска сабља чија вредност премашује износ средстава за поклон. Додуше сабља није до сада била званично признање за резултате постигнуте у раду, већ је служила као изузетна почаст. Председник УВПС се изјаснио да је лично против свих мера

Обраћање председника УВПС
Љубомира Драгањца

ОЧУВАНИ ПРОГРАМСКО И АКЦИОНО ЈЕДИНСТВО

Ценимо да смо достојанствено часно, честито и с успехом испуњавали утврђену мисију, а на томе ћемо радити и убудуће, казао је, између осталог, први функционер Удружења

Радно председништво седнице Главног одбора

Навршила се 31 година од како су војни пензионери, вођени историјском одговорношћу, формирали своје удружење која је добило атрибуте добровољне, невладине, недобитне, интересне, социјално – хуманитарне, патриотске и нестраначке организације. Циљ оснивања Удружења био је и остао остваривање и унапређење статусних права и интереса корисника војних пензија.

Подсећања ради, та 1993. година била је веома тешка и суморна. После разбијања СФРЈ дејством спољашних и унутрашњих сила, нова држава СРЈ била је у вртлогу рекордне и погубне хиперинфлације и под санкцијама међународне заједнице, а Заједница социјалног осигурања војних осигураника, на основу Закона о Војсци Југославије и Уредбе Савезне владе, трансформисана у Фонд за социјално осигурање војних осигураника. У погледу остваривања стечених статусних права из пензијског и инвалидског осигурања, здравствене заштите, стамбеног збрињавања и друштвеног статуса војних пензионери били су у врло тешком положају. Вредност примљене пензије за само неколико сати бивала је обезвређена до нивоа безвредне своте новца, за коју се често готово ништа није могло купити. У таквим условима је отпочета акција на при-

преми за оснивање Удружења војних пензионера, у намери да се чује и мишљење војно-пензионерске популације.

Војни пензионери су се организовали како би умањили или елиминисали ефекте сложене друштвене ситуације. Министар одбране Павле Булатовић примио је 2. августа 1993. године делегацију војних пензионера, а разговарало се о тешком положају војних пензионера. Министар је упознат са одлуком да се припрема оснивање Удружења војних пензионера. Дао је „зелено светло“ за формирање Удружења и обећао да ће му уступити просторије и опрему за рад при војним клубовима и касарнама.

Предано, истрајно, зналачки и успешно спроводили задатке

Оснивачка скупштина Удружења војних пензионера одржана је 16. септембра 1993. године у Дому Војске у Београду. Од тада, па све до данас, Удружење следи као заштитник права војних пензионера и својеврсна спона према надлежним државним органима, везано за области којима се посвећено бави.

Због гостију који присуствују данашњем свечаном скупу набројаћу задатке нашег удружења:

1. Пружа помоћ члановима у остваривању њихових права и легалних интереса из области пензијског, инвалидског и здравственог осигурања, социјалне заштите и стамбеног обезбеђења;

2. Иницира решавање проблема и доношење прописа ради побољшања статусног и материјалног положаја војних пензионера;

3. Остварује сарадњу са одговарајућим државним и другим институцијама, Војском Србије, односно сродним организацијама у земљи и иностранству;

4. Организује посете и пружа помоћ оболелим, изнемоглим и усамљеним члановима;

5. Пружа материјално-финансијску помоћ егзистенцијално угроженим члановима;

6. Организује посете јединицама - установама Војске Србије, музејима, установама културе и историјским спомен-обележјима;

7. Припрема и организује сусрете, излете и друге облике рекреативних и забавних активности и ствара повољне услове за одмор и опоравак војних пензионера;

8. Учествује у обележавању значајних датума из историје Србије и њене Војске;

9. Пружа помоћ у организовању и раду клубова војних пензионера, и

10. Редовно и благовремено информисе чланство и јавност о раду Удружења и проблемима војних пензионера.

Током три деценије војни пензионери су предано, истрајно, зналачки и успешно спроводили задатке, били у повременом дијалогу са државним органима и решавали много тога везаног за положај и статус те популације у друштву.

Разуме се, тешко је побројати све резултате, а нарочито успехе УВПС. Остаје упамћено и као пример за историју да је наше удружење успело, у два наврата, после вишегодишње правне борбе, да врати закинути део пензије. То је осоколило нашу организацију да се још прилежније ухвати у коштац са проблемима и неправдама. Што се другог остварења у враћању пензија за закинути део тиче, то није остварено у потпуности. Заправо, изостало је усклађење за још 4,1 одсто, али надлежни судови, укључујући и Европски, нису имали довољно слуха за аргументе војних пензионера.

Месне, општинске и градске организације, Управни одбор и Скупштина УВПС упорно доказују да је неопходно пензијско и инвалидско осигурање вратити у Фонд за СОВО, онако како је било, јер се на тај начин изражавају специфичности војне професије. Осим тога, државна администрација је створила разлике у месечним примањима војних пензионера истог чина, положаја и платне групе. Уколико би се пензијско и инвалидско осигурање вратило з Фонд за

ограничења и да до сада није било злоупотреба. Међутим, пре доношења одлуке о ограничењу средстава за поклоне из две организације стигао је предлог за доделу сабље као признања. Одговорено им је да могу то учинити уколико имају довољно средстава на текућем рачуну. Сада када је одлука донета, више није могуће прибавити сабљу.

Јављајући се за реч Коста Новаковић је нагласио да је реч о одличном предлогу и да организација мора себе да ограничи у одређеним ставовима. Ситуацију је додат-

но појаснио Миле Глумац, председник Надзорног одбора.

Навео је да на једној страни нема довољно пара, а на другој се деле енормне награде. Надзорни одбор је мишљења да се награда додели пре свега онима који су радили волонтерски. Надзорни одбор је оцењивао ситуацију у целини, јер има општинских организација које треба дотирати, али и боље стојећих. Надзорни одбор је оценио да у вредности од 200 евра може да се купи добра књига или неки други пригодан поклон.

Спотикање о официрску сабљу

Нишка организација је имала свог кандидата за награду сабљом и у два наврата се обраћала Извршном одбору. Добијен је одговор (пре изгласавања измена Правилника) да ако градска организација има пара, може да их утроши на набавку сабље. Али новац за те намене није био планиран. Нишка организација је намеравала да се за набавку сабље ангажују средства којима располаже Извршни

Чланови Главног одбора

СОВО, тај проблем би нивелацијама био, вероватно, праведно решен.

Ослонац у Фонду солидарности

Преношењем ПИО војних осигураника у надлежност Републичког фонда ПИО прекинуто је издавање средстава за угрожене породице војних осигураника, чиме је њихов положај знатно погоршан. Да би се та ситуација ублажила, Удружење је донело Одлуку о формирању фонда солидарности, у који се сваког месеца слије 40 одсто чланарине. Из тог фонда је од 1. септембра 2013. до 31. августа 2024. године, материјално угрошеним и тешко оболелим војним пензионерима и члановима њихових породица, додељено 3.468 појединачних помоћи у износу од 95 милиона динара или у просеку сваком члану по 28.000,00 динара. Тиме се посебно поносимо и издавајемо од других удружења грађана.

Времена су се променила у вези са стамбеном ситуацијом. Некада није било војних пензионера са нерешеним стамбеним проблемом. Данас је 3.400 наших колега који нису решили у потпуности стамбено збрињавање. Од тог броја њих 1.800 немају било какав стан. Држава је покренула станоградњу за снаге безбедности и поделу станова по принципу „брзи прсти“. Том начину поделе одлучно се супротставља наша организација, захтевајући да се Министарству одбране додели одговарајући број станова који би били подељени на основу важећег стамбеног правилника у систему одбране.

На предлог и инсистирање УВПС Фонд за СОВО је бесповратни кредит за решавање стамбеног збрињавања повећао са 20.000 на 30.000 евра у динарској противвредности, што је значајан помак. Имамо намеру да предложимо да се на овај начин могу решити и делимично решени стамбени случајеви.

Војни пензионери и чланови њихових породица ослоњени су на војно здравство, а

делом и на цивилно здравство (у примарној и секундарној здравственој заштити). Реч је о веома важном животном питању, јер од правременог дијагностицирања и лечења зависи здравље пензионисаних подофицира и официра који су, током службовања, били подвргнути великим напорима и утицајима негативних животних фактора. Део војних пензионера није задовољан услугама цивилног, а ни војног здравства, па наше удружење повремено реагује штитећи њихова права. Колико нам је познато, ускоро ће у Скупштини Србије бити усвојен Закон о војном здравству, чиме ће, барем нормативно, бити решен део проблема који тиште кориснике војних пензија и њихове чланове породица.

Остварујемо сарадњу са другим удружењима која имају слична програмска опредељења, укључујући и са колегама из неких од суседних земаља, при чему је у средишту била размена искустава у раду. У саставу УВПС је и пет придружених колективних чланова: Клуб генерала и адмирала Србије, Удружење војних пензионера у Републици Српској, Удружење ветерана војнообавештајне службе, Удружење подморничара из Београда и Удружење војних бескућника. Данас УВПС, са придруженим члановима, због природног одлива, броји око 16.000 корисника пензија и по броју чланова и снази организације у целини представља репрезентативно удружење војних пензионера Србије.

Суочени смо са природним одливом чланова. Због смањења војске, смањење је и број старешина који одлазе у пензију, а део оних с којима остваримо контакт, нису заинтересовани за рад у Удружењу, наводећи да им је пажња усмерена на остваривање додатних примања за породицу како би унапредили стандард.

Мисија заштите права војних пензионера

Последњих година, осим ангажовања на решавању статусних, стамбених, здравствених и других проблема, Удружење је организовало путовања за своје чланове, обилазећи културно-историјске знаменитости појединих крајева и дружећи се са колегама из других градова. Унапређени су културни садржаји, а организовано је и више спортских такмичења.

Све у свему наше удружење употпуњава

друштвени миље војнопензионерске популације и с мање или више успеха штити положај војних пензионера. Та мисија је афирмисала нашу организацију и обезбедила програмско и акционо јединство. Осим тога предано се негују изворни принципи на чијим основама смо окупили војнопензионерску популацију

Задачи Удружење у наредном периоду приоритетно ће бити:

-Унапређење статуса и угледа војних пензионера у друштву и одговарајуће позиционирање у локалним срединама;

-Враћање ПИО војних осигураника у надлежност Фонда за СОВО и проналажење начина да се отклоне настале разлике у пензијама за лица истог чина и положаја.

-Доношење Закона о здравственом осигурању војних осигураника и решавању текућих проблема које војни пензионери имају у здравственом збрињавању.

Пружање помоћи војним пензионерима у остваривању основних права из области пензијског, инвалидског и здравственог осигурања и социјалне заштите; иницирање решавања проблема и доношење прописа ради побољшања статусног и материјалног положаја војних пензионера и тиме стварању услова за стално омасовљење Удружења пријемом нових чланова.

-Унапређење сарадње са одговарајућим државним и другим институцијама, Војском Србије, као и сродним организацијама;

-Стварање услова за рад месних, општинских, односно градских организација УВПС, посебно просторних;

-Организовање посета и пружање подршке и помоћи оболелим, изнемоглим и усамљеним члановима;

-Организовање посета јединицама Војске Србије, музејима, установама културе и историјским споменицима, облика рекреативног и забавног карактера и стварање повољних услова за одмор и опоравак војних пензионера;

-Наставак мисије давања социјалне и хуманитарне помоћи члановима у складу са Правилником о социјалној и хуманитарној помоћи;

-Истрајати на формирању геронтолошких центара за војне пензионере, пружање помоћи у њиховом организовању и раду;

-Редовно информисање јавности о раду Удружења и проблематици војних пензионера, нарочито информисање војних пензионера путем гласила „Војни ветеран“ и Сајта УВПС.

Ценимо да смо достојанствено часно, честито и с успехом испуњавали утврђену мисију, а на томе ћемо радити и убудуће.

Члановима наше организације честитам 31 годину од оснивања и успешног рада.

Плакету УВПС Душици Танасковић ручио је Љубомир Драгањац

одбор ГО УВПС. Нема новаца нису опредељена за то.

Зоран Јашовић, председник нишких војних пензионера предложио је да у дневном реду наредне седнице Главног одбора буде само једна тачка: „Проблеми с којима се суочавају општинске и градске организације УВПС. Или да тачка буде доминантна у односу на остале. Предлог је прихваћен

Ратко Ђорђевић је замолио руководство УВПС да припреми допис за министра одбране са молбом да прими делегацију

Удружења у којој би био и један члан из Ужица, због опструкције и неиспуњења уговорених обавеза локалне самоуправе у додели станова на основу размене војне имовине Дом војске и касарна „4. Пук“ јер су сви рокови пробијени. Први рок је био да се то учини 2016. А онда им је рок продужен до 2024. године. Укупан дуг према држави износи 5,5 милиона евра. Од 110 станова, колико је уговорено, локална самоуправа предала је систему одбране само 17. Испуњењем уговорне обавезе би се решили многи стамбени проблеми. У

И овога пута Хор Уметничког ансамбла је бриљирао

међувремену против града покренут је судски поступак.

Члан Главног одбора из Ужица Ратко Ђорђевић предложио је да се у „Војном ветерану“ унесе новина да се на две стране гласила објављују текстови о једној општинској (градској) организацији УВПС. Ђорђевић сматра да би то привукло пензионисане старешине да се учлане у организацију. Уједно би се повећала информисаност чланова.

Да природним одливом опада број чланова потврдио је Радоје Томашевић. Да би се поправила финансијска ситуација у Удружењу, предложио је да се број чланова Скупштине смањи. Да, рецимо, не буде два-три члана из истог општинског или градског одбора. Обавестио је скуп да су у Олимпијади трећег доба учествовале две екипе Општинске организације УВП Краљева и да су освојиле 38. место. Напоменуо је да су неколико пута потенцирали да би УВПС требало да се изборити да Савез пензионера Србије промовише екипе војних пензионера као равноправне учеснике Олимпијаде. Секретар савеза пензионера Србије је изјавио да ће подржати ту иницијативу.

Извештаји да упућују на задатке

Председник Општинске организације УВП Новог Београда Симеон Туманов је казао да расправа која се води подразумева да војни пензионери после седнице Скупштине размисле како даље наставити пут. Извештаји припремљени за седнице Главног одбора и Скупштине су доста описни, не виде се проблеми и не назначавају најбоља решења. Они (извештаји) морају бити проблемски са закључцима. Потребно је да упућују на задатке. Идућа година је предизборна, па треба обавити одговоран посао за изборну годину. Ваљало би да све буде јединствено и да се активности воде на јединствен начин. Потребно је формирати радне групе. Очекује се, подвукао је Туманов, да наредна седница Главног одбора буде посвећена овом питању.

Представник панчевачких војних пензионера Зоран Кандић се пожалио да је тешко наћи оне који би требало да воде

организацију на градском нивоу, па захтева да се размотре могућности надокнаде за повремено-привремене послове. Ако нема некога ко прикупља податке и обавештења упути до чланова, та ће се организација неминовно угасити. По њему је боље социјално-хуманитарну помоћ смањити са 40 на 30 одсто од чланарине, да би Удружење функционисало у свим срединама. Реч је о прерасподели средстава. Његов други предлог је да се градски и општински одбори УВПС масовније укључе у обележавање државних и војних празника.

Рад општинских и градских организација, како је казао Зоран Вучковић, председник Извршног одбора ГО УВПС је добар. Поједине су прилично активне и достављају извештаје о активностима. Према бројном стању могу да се задуже две-три општинске организације да доставе текстове који би били објављени у *Војном ветерану*. Осврћући се на предлог да се бројно стање Скупштине смањи, Вучковић је ракао да садашња Скупштина има 77 чланова. У прошлом сазиву бројала је 108 делегата. С обзиром на то да се број чланова смањује, верује се да ће број делегата бити мањи.

Поводом примања председника и секретара општинских и градских организација Вучковић је подвукао да примања нису ограничена, тако да свака организација одређује висину, на основу расположивих средстава. Градски и општински одбори треба што више да се укључе у обележавање државних и војних празника.

Коста Новаковић је навео да новобеоградска скупштина броји 85 чланова и да није логично да републичка скупштина УВПС има мање чланова. Што је више људи на седницама Скупштине веће су могућности да се пренесу информације.

Зоран Кандић је навео да је панчевачка локална самоуправа комплетно опремила намештајем и рачунарском техником, да је спонзорисала објављивање једне књиге. Град за важне скупове обезбеђује и кетеринг. Са цивилним пензионерима остварена је изузетна сарадња.

Звонимир Пешић

На основу члана 12. став 2. Статута Удружења војних пензионера Србије, Скупштина Удружења војних пензионера Србије, на седници од 27. септембра 2024. године, доноси

ПРАВИЛНИК

о изменама и допунама Правилника о додели признања у Удружењу војних пензионера Србије

Члан 1.

У Правилнику о додели признања у Удружењу војних пензионера Србије донетом на седници Скупштине Удружења од 16.12. 2008. године, у члану 2. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Новчана средства Удружења војних пензионера Србије могу се користити само за намене прописане овим Правилником“.

Члан 2.

У члану 27. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Приоритет у додели признања имају волонтери за дугогодишњи рад у Удружењу војних пензионера Србије“.

Члан 3.

У члану 28. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Вредност пригодног поклона може износити до 200 евра, у динарској противвредности, по средњем курсу Народне банке Србије“.

Члан 4.

Овај Правилник ступа на снагу даном доношења на седници Скупштине Удружења.

Образложење

У члану 2 у ставу 1 прописана су признања која се могу доделити институцијама, организацијама и појединцима за изузетне резултате у раду и остваривању Програма Удружења. Сада се прописује нови став 2 да се новчана средства могу користити само за набавку признања која су прописана овим правилником.

У члану 27 у ставу 1 прописано је за које резултате се може доделити признање. Сада се додаје нови став 2 којим се прописује да се приоритет у додели признања може доделити волонтерима за дугогодишњи рад.

У члану 27 у ставу 2 прописано је да се вредност пригодног поклона који се додељује не може износити више од 200 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије.

ПРЕДСЕДНИК

Љубомир Драгањац, с.р.

На основу члана 16. тачка 19. и члана 53. Стату-
та УВПС и члана 2., 33. и 34. Правилника о доде-
ли признања УВПС, Главни одбор Скупштине
УВПС на 3.седници одржаној
27.09.2024.године доноси

ОДЛУКУ о додели признања

I. ОВЕЉА УДРУЖЕЊА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ, додељује се:

1. ИОНУ ПАЛСОИУ генерал-мајору (Румуније) председнику АНЦЦМРР, филијала Јудетеана Дољ „Михаил Витеазул“;
2. МИЛКИ ТЕПИЋ, сестри народног хероја Милана Тепића;
3. МИЛОРАДУ КУТЛЕШИЋУ; генерал-мајору у пензији;
4. ДРАГОМИРУ ВЕЈИНОВИЋУ, пуковнику у пензији
5. АЛЕКСАНДРУ АЛЕКСИЋУ, члану УВПС и члану МеОрг УВПС „Бежаниска Коса“, ОпОрг УВПС Нови Београд
6. СУЛЕЈМАНУ ШАХИНОВИЋУ, члану УВПС и члану МеОрг УВПС „Бежаниски Блокови“, ОпОрг УВПС Нови Београд;
7. ДАНУ БАНИЋУ, члану УВПС и члану МеОрг УВПС „Париске Комуне“, ОпОрг УВПС Нови Београд
8. МИЛОРАДУ ОРЕЉУ, члану УВПС и председнику ГрОрг УВПС Нови Сад;
9. МИЛАНУ ТОКИЋУ, члану УВПС и секретару ГрОрг УВПС Ужице;
10. АЛЕКСИ МОМИРОСКОМ члану УВПС и потпредседнику ГрОрг УВПС Пожаревац;
11. БИЉАНИ ПАШИЋ пуковнику у пензији, бившој директорки Медија центар „ОДБРАНА“

Повеља се додељује поводом вишегодишњег успешног рада и функционисања Удружења војних пензионера Србије, а за изванредан вишегодишњи допринос развоју, унапређењу и афирмацији Удружења војних пензионера Србије.

II. ПЛАКЕТА УДРУЖЕЊА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ, додељује се:

1. ДУШИЦИ ТАНАСКОВИЋ, директорки Предузећа „Статус Стил“, Нови Београд;
2. МИЛОРАДУ ЈОВАНОВИЋУ, председнику Удружења пензионера града Пожаревца
3. МИЛЕНКУ ЗАИЛАЦУ, члану УВПС и члану МеОрг УВПС „Газела“ УВПС ОпОрг УВПС Нови Београд;
4. ЗОРАНУ РИСТИЋУ, члану УВПС и члану Надзорног одбора ОпОрг УВПС Нови Београд;
5. МИЛАНУ ЗАРИЋУ, члану УВПС и члану МеОрг УВПС „Бежаниска Коса“, ОпОрг УВПС Нови Београд;
6. САШИ СИМИЦИЈИ, члану УВПС и члану ГрОрг УВПС Нови Сад;
7. САЛКУ КУЈОВИЋУ, члану УВПС и члану ГрОд ГрОрг УВПС Нови Сад
8. ВЛАДАНУ НИКОЛИЋУ, члану УВПС и благајнику ОпОрг УВПС Чукарица;
9. СТРАХИЊИ НИКОЛИЋУ, члану УВПС и члану ГрОрг УВПС Ужице;
10. ДРАГИШИ СРЕЈИЋУ, члану УВПС и члану ГрОрг УВПС Ужице
11. НЕБОЈШИ ЖИВКОВИЋУ, члану УВПС и потпредседнику ГрОрг УВПС Ниш
12. МИРОСЛАВУ ПЕТРОВИЋУ, члану ГрОд ГрОрг УВПС Чачак;
13. Научно технолошком парку, Чачак
14. Студенском центру, Чачак

Плакета се додељује поводом вишегодишњег успешног рада и функционисања Удружења војних пензионера Србије а за успешну сарадњу са Удружењем ВПС.

III. ЗАХВАЛНИЦА УДРУЖЕЊА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ, додељује се:

1. АГЕНЦИЈИ ЗА КЊИГОВОДСТВЕНЕ УСЛУГЕ „ЂУРОВИЋ“ Панчево
2. ЂОРЂУ ПЕТРОВИЋУ, члану УВПС и председнику МеОрг УВПС „Бежаниски Блокови“, ОпОрг УВПС Нови Београд;
3. МОМИРУ ТОМЧИЋУ, члану УВПС и члану МеОрг „Бежаниски Блокови 1“ ОпОрг УВПС Нови Београд;
4. НИКОЛИ ТОМИЋУ, члану УВПС и члану МеОрг „Газела“ ОпОрг УВПС Нови Београд;
5. ЗОРАНУ БЛАШКОВИЋУ, члану УВПС и члану МеОрг УВПС „Газела“ ОпОрг УВПС Нови Београд
6. РАДИСАВУ МАРКОВИЋУ, члану УВПС и члану МеОрг „Газела“ ОпОрг УВПС Нови Београд;
7. МИЛУ МАТИЈЕВИЋУ, члану УВПС и члану МеОрг „Бежаниска Коса“ ОпОрг УВПС Нови Београд;
8. ВЛАДИМИРУ ФУЈТУ, члану УВПС и члану ГлОд ГрОрг УВПС Нови Сад;
9. МИЛАНУ ТОМАНОВИЋУ, почасном члану УВПС ГрОрг УВПС Ужице;
10. РАДОВАНУ ПАВЛОВИЋУ, члану УВПС и члану МеОд УВПС Сремчица ОпОрг УВПС Чукарица;
11. БЛАЖИМИРУ СИЋОВИЋУ, члану УВПС и члану МеОд УВПС Железник ОпОрг УВПС Чукарица;
12. БРАНИМИРУ БАЈИЋУ, члану УВПС и члану ГрОрг УВПС Панчево;
13. ЉИЉАНИ МИЛАНОВИЋ, председнику актива жена ГрОрг УВПС Пожаревац;
14. ВАЈУ БРАКУСУ, члану УВПС и члану ГрОд ГрОрг УВПС Пожаревац;
15. ПЕТРУ РАНЂЕЛОВИЋУ, члану УВПС и члану ГрОрг УВПС Лесковац;
16. ЉУБИШИ ТОДОРОВИЋУ, члану УВПС и члану ГрОрг УВПС Лесковац;
17. ЦЕНАН ХАНДАНУ, члану УВПС и члану ГрОрг УВПС Зајечар;
18. САШИ МИТРОВИЋУ, члану УВПС и ГрОд ГрОрг УВПС Чачак;

Захвалиница се додељује поводом вишегодишњег успешног рада и функционисања Удружења војних пензионера Србије а за запажене резултате у omasовљењу чланства у организацијама УВПС, непосредној бризи о старим, болесним, изнемоглим и социјално угроженим члановима, у области здравствене заштите, информисања и реализацији других програмских задатака Удружења војних пензионера Србије.

IV. КЊИГА, додељује се:

1. РАДОСЛАВУ МАРОЈКИНУ, члану УВПС и члану ГрОд ГрОрг УВПС Нови Сад;

Књиге се додељује поводом вишегодишњег успешног рада и функционисања Удружења војних пензионера Србије а за запажену активност и постигнуте резултате у реализацији програмских садржаја УВПС. Признања из ове Одлуке уручити добитницима на начин прописаним чланом 10., 18., 24. и 32. Правилника о додели признања УВПС и то на скуповима које организовати поводом дана УВПС или дана формирања МО, Оп-ГрОд УВПС, односно на другим пригодним манифрстацијама.

Податке о добитницима признања унети у Евиденцију додељених признања УВПС прописану чланом 38. Правилника о додели признања УВПС.

ПС/ПС
ПРЕДСЕДНИК
Љубомир Драгањац, с.р.

Обележен Дана оснивања зајечарске организације УВПС

СЛАВЉЕ СА КОЛЕГАМА ИЗ ДВЕ СУСЕДНЕ ДРЖАВЕ

Изузетно ми је драго што свечаном скупу присуствују колеге из Румуније (Турну Северин) и Бугарске (Видин)“, рекао је на почетку свечаности (25. септембра) Љубомир Рељановић, председник Градског одбора УВПС Зајечар.

Наиме, обележавању годишњице формирања организације војних пензионера у Зајечару традиционално присуствују делегације колега из Бугарске и Румуније. Овога пута, због обавеза, нису дошли представници румунске делегације из Крајове. Међутим, из Турну Северина (Румунија) допутовали су бригадни генерал у пензији Јон Пана, који је и председник Асоцијације ратних ветерана и војних инвалида, затим пуковник у пензији Ливиу Фулга, председник филијале у оквиру Националне асоцијације војних кадрова у резерви за жудец Мехединци и пуковник Думитру Кокоћеану, заменик председника те асоцијације. Из бугарског града Видина у Зајечар су се обрели пуковник у пензији Вензел Петков председник Организације официра и подофицира у резерви и пуковник у пензији Огњен Петров, заменик председника.

У обраћању Љубомира Рељановића било је речи о томе како је формирано Удружење пре 31 годину, а затока се још неколико важних питања.

„...Тада још нисмо били ни свесни да ће ово удружење решити многа питања војних пензионера, да ћемо се изборити са разним неправдама које су нас задесиле у овом изузетно дугом периоду. Све ове године удружење је вођено Главним одбором из Београда, успешно решило многе проблеме, што као појединци никада не би могли да остваримо. Удружење је укупном организацијом јединствено у Србији по самофинансирању путем чланарине, из које одвајамо 40 одсто за помоћ социјално угроженима и боле-

Љубомир Рељановић и Јон Пана

сним који се лече од тешких болести. Поред заштите права чланова, наше удружење је и дубоко хуманитарна организација.

Команда гарнизона нам изузетно много помаже у здравственој заштити и збрињавању наших чланова. Истичем да су војни пензионери у погледу збрињавања ослоњени на здравствене установе у Зајечару и у осталим градовима Тимочке крајине.

Нажалост, због одласка природним путем, чланова је све мање, просек година је све већи, а „доток“ пензионера из Војске Србије је веома мали. Ако се осврнемо на период од оснивања организације до данас заувек нас је напустила више од половина чланова. Живот војних пензионера у односу на цивилне значајно је краћи. Дом војске у

Зајечару је продат, мада у граду постоји гарнизон, а држава недовољно води бригу о статусу ратних ветерана и војних пензионера.

Уз подршку Главног одбора УВПС и града Зајечара остварили смо веома успешну сарадњу са сродним организацијама из Румуније и Бугарске и то траје већ десет, односно једанаест година. Обостране посете се одвијају сваке године, казао је између осталог Рељановић.

Генерал Јон Пана из Турну Северина напоменуо је да сарадња три удружења представља нераскидиве везе са колегама из Србије и Бугарске и да су се тамошњи војни пензионери радовали успостављеној сарадњи. У организацију у Турну Северину на руководеће дужности дошли су млађи кадрови, а старији воде организацију ратних ветерана и војних инвалида. Поводом изузетних односа и дугогодишње сарадње генерал Пана је уручио *Диплому екселенције* Љубомиру Рељановићу, а представнику УВПС је предата та диплома за председника Љубомира Драгањца.

Градски одбор УВПС Зајечара донео је одлуку да се почасне дипломе доделе румунском председнику војних пензионера генералу Никлају Бахнарчану и Бугарском генералу Златану Стојкову. Признања су уручена представницима два удружења са молбом да их проследи именованима у Букурешту и Софији. Повеља коју је генералу Јону Паласиону из Крајове доделио Главни одбор УВПС биће накнадно уручена.

Захвалнице су за плодан рад у Удружењу додељене и уручене Љубинку Живковићу и Моми Додевском.

Војне пензионере из две суседне земље и оне зајечарске примио је начелник Зајечарског управног округа Владан Пауновић, који је обавештен о активностима усмереним на сарадњу три удружења, чиме се снаже и односи становника три округа из три државе.

Дружење је настављено у једном од зајечарских ресторана.

3. П.

Део домаћини и гости на крају свечаности

Дружење новобеоградских војних пензионера **ДАН ЗА СЛАВЉЕ**

Сулејман Шахиновић добитник је Повеље УВПС

Ђорђе Петровић је члан организације од оснивања

доброј организацији сусрета.

-Новобеоградска општинска организација УВПС је најбројнија и сврстава се у ред најорганизованијих и најбољих наших организација. Честитам вам на томе и желим да тако буде још много, много година. Нико нама не може да помогне боље од нас самих. А како можемо да то учинимо. Прво да се дружимо, да се помажемо у невољи и да будемо захтевни према држави, јер дражи смо дали све што смо имали, а од државе тражимо оно што нам припада. Не можемо да се поморимо да су наше пензије од 85 одсто пале на нешто више од 60 одсто у односу на плате. Од државе тражимо да нам да оно што нам припада. У целини смо задовољни војним здравством. Има појединачних незадовољстава, има грешака, али немојте да мислите да је другима боље. Ви сте показали данас какви сте и срећан сам што сам дошао овде. Свима желим дуг и здрав живот, поручио је Драгањац.

Обраћајући се присутним, генерал Симеон Туманов, председник Општинске организације УВПС Нови Београд, уз честитке и захвалност за активно учешће у раду, подсетио је на активности и истакао је резултате у претходном једногодишњем периоду.

Поред осталог он је истакао да Општинска организација УВПС Нови Београд обиласком задужбине „Карађорђевић“ обележава 31 годину од свог оснивања. Свима је пожелео угодан дружење, размену искуства и међусобно уважавање и да на овај начин да допринос у подизању угледа и јединства деловања Удружења војних пензионера Србије. Истакао је да је Општинска организација УВПС Нови Београд трајно опредељена да се очува јединство деловања Удружења.

-Данашње дружење је доказ да делујемо заједно. Са нама су данас три значајне општинске организације УВПС: Земун, Крагујевац и Смедеревска Паланка, а ово дружење доказ је нашег јединства. Време пред нама је пуно изазова. Деловање Удружења неопходно је ускладити са насталим променама у друштву и Удружењу. За то имамо способност, снагу и знање. Идућа година треба да буде радна и у знаку тих промена. Потребно је донети одлуке на децембарској седници Главног одбора и задатке уврстити у План рада за 2025. годину. Очекивања наших чланова у том правцу су велика и они ће томе дати значајан допринос. Општинска организација УВПС Нови Београд председнику, Главном и Извршном одбору у том правцу даће пуну подршку. Удружење је наша вредност и насушна потреба да га очувамо и његово деловање усмеримо у правцу потреба наших чланова и на добробит војних пензионера, истакао је на крају обраћања Симеон Туманов.

Сусрет је протекао у добром расположењу.

Након посете Опленцу, у ресторану *Језеро* у Тополи организован је дружење војних пензионера Новог Београда. Гости на свечаном ручку били су генерали Љубомир Драгањац, председник Удружења, Миломир Миладиновић, потпредседник СУБНОР-а и Стојан Батинић, члан месног одбора УВПС, Славко Дошеновић, председник Општинске организације УВПС Земун, Микан Васиљевић, председник Општинске организације УВПС Крагујевац, Драгослав Грујић, председник Општинске организације УВПС Смедеревска Паланка, Јовица Павловић, председник Удружења ратних војних инвалида и палих бораца Србије, Слободан Пејовић, потпредседник и Остоја Поповић, члан Извршног одбора УВПС и Звони-

мир Пешић, главни и одговорни уредник листа *Војни ветеран*.

Пре почетка свечаног ручка Љубомир Драгањац и Симеон Туманов уручили су признања УВПС заслужним члановима, који су били присутни. Додељено је 31 признање УВПС: три повеље, по три плакете, шест захвалница Удружења, девет захвалница Општинског одбора, осам новчаних награда и осам књига. Повеље су примили Дане Банић, Сулејман Шахиновић и Александар Алексић, а Плакете Миленко Заилац, Зоран Ристић и Милан Зарић. У име свих захвалио се Ђорђе Оровић, унук Сава Оровића и један од најстаријих чланова УВПС.

Председник УВПС Љубомир Драгањац је најпре честитао на окупљању и

Свечана академија УВП Републике Српске поводом три деценије рада

НА ПОНОС ЧЛАНОВИМА И ДРУШТВУ

Војска Републике Српске у Босни и Херцеговини водила је одбрамбено-отаџбински рат за опстанак Српског народа на овим просторима. Официри и подофицири, заједно са борцима ВРС, бранили су и одбранили српске просторе, српски народ и створили Републику Српску, рекао је између осталог Раде Вуковић, председник Удружења војних пензионера Републике Српске.

У Бања Луци је 11. септембра, у Кристалној дворани хотела „Босна“, одржана Свечана академија Удружења војних пензионера Републике Српске посвећена обележавању 30-годишњице Удружења војних пензионера Републике Српске. Скупштини су, поред делегата и великог броја гостију, њих више од 140, присуствовали председник Удружења војних пензионера Србије Љубомир Драгањац са сарадницима, градоначелник Бање Луке Драшко Станимировић, представници Министарства рада, борачке и инвалидске заштите, начелник борачко-инавалидске заштите Радивоје Мајсторовић, председник борачке организације Бање Луке Горан Роговић, представник Спортског центра „Борик“ Ненад Талић, бивши председник УВП РС Милорад Кутлешки и његов заменик Драгољуб Вејиновић. Међу гостима су били и гости, њих 20 чланова, из Општинске организације УВПС Пожаревац са председником Драгутином Страхињићем на челу.

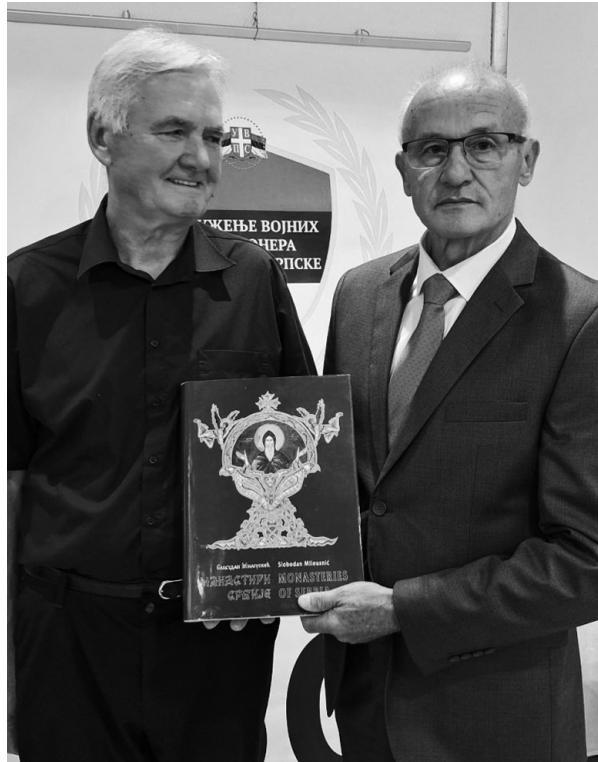
После химни Републике Српске и Србије, које је извела професорица музичке културе Ана Марковић, председник Удружења Раде Вуковић поздравио је присутне, а затим је емотивно и надахнуто поднео извештај о условима за настанак и рад Удружења у последњих 30 година.

У вртлогу промена

„Данас поносно и са радошћу обележавамо 30 година нашег и вашег Удружења војних пензионера у Републици Српској, добровољне, невладине, недобитне, интересне, патриотске и нестраначке организације. Радујем се што сте вечерас са нама, свима вам захваљујем, посебно нашим драгим гостима који су дошли да са нама подијеле ове свечане тренутке.

Деведесетих година прошлог вијека нестала је хваљена и кућена држава СФР Југославије, нестала је и бивша ЈНА. Заједно са њом трагичну судбину доживели су и професионални официри и подофицири. Неволја и страдања како могу да промијене људе и њихове животе, најбоље се може сагледати на примјеру професионалних војних лица бивше ЈНА и ВРС.

У вртлогу промена које су прохујале

Председник УВПС Љубомир Драгањац уручио је председнику Радету Вуковићу књигу

простором СФРЈ многи официри, подофицири и војни пензионери остали су без стана, без имовине, без социјалног осигурања и укупне сигурности.

Сложени друштвени услови настали разбијањем СФРЈ, а са њоме и ЈНА, ратни сукоби и бројне невоље које таква ситуација изродила, довели су до многих појединачних и колективних страдања, тешких траума и ломова.

Много пута у новијој историји постојала су тешка страдања и патње, колико је човјекова способност била да их поднесе, преживи, духовно надиђе, умно и стваралачки осмисли и саопшти, огледала се способност и умијеће. Дојучерашњи „братски народи“, тако су нам говорили, окренули су се против заједничке државе и усмјерили своју мржњу највише против Срба.

Војска Републике Српске у Босни и Херцеговини водила је одбрамбено-отаџбински рат за опстанак Српског народа на овим просторима. Офици-

ри и подофицири, заједно са борцима ВРС, бранили су и одбранили српске просторе, српски народ и створили Републику Српску.

У тим мјесецима и година појединци су остајали без породица, без огњишта, без имовине и многих тековина свога рада, а многи су остали и без пензије.

Све то је код војнопензионерске популације, изазвало тешко и мучно стање, револт и одлучност да се организују и тако уједињени и боре за своја права.

Такво стање наметнуло је потребу стварања удружење војних пензионера, које је било пријеко потребно због тешког стања и многобројних проблема са којима је били суочена војнопензионерска популација.

Захвалност визионарима

Удружење војних пензионера Републике Српске основано у ратним и сложеним условима с циљем да се избори за стечена елементарна права, првенствено право на пензију, на здравствено и социјално осигурање, на стан и друга. У таквим околностима, група ентузијаста, основала је Удружење војних пензионера општине Бања Лука. Удружењу су водили Саво Кајтез, председник, Јово Претењак, потпредседник, Саво Каписода, Милорад Балтић, Никола Дамјановић, Ђоко Мањковић и други.

Са поносом изражавамо захвалност и дужно поштовање групи од шест одважних пензионисаних официра који су пре тридесет година, у ратним и сложеним војно-политичким условима, смогли снаге да око себе окупе један број војних пензионера и формирају ово данашње наше удружење.

Оснивачка скупштина за регију Бања Лука одржана је 27. априла 1994. године. Примјером Бања Луке организоване су оснивачке скупштине и у другим регијама - Приједору, Добоју, Бијељини, Требињу, а нешто касније и Српском Сарајеву. На засједању Скупштине војних пензионера РС одржаној 23. октобра 1996. године у Бања Луци за предсеједника Удружења изабран је Драго Мијатовић, а за потпред-

Поглед на Кристалну дворану хотела „Босна“ у којој је одржана Свечана академија

сједника Никола Бајалица, да би 20. јула 1999. године, била конституисана Скупштина УВП РС, чиме је обухваћено читаво подручје Републике Српске, са укупно 3.200 војних пензионера.

Предсједник УВП РС од 2004. године до октобра 2017. године био је генерал у пензији Милорад Кутлешић

Потписивањем Дејтонског споразума, на просторима БиХ успостављен је мир али за војне пензионере ситуација је постојала још неизвеснија и тежа. Дошло је до прекида платног промета између СР Југославије и Републике Српске. На простору Републике Српске укинута је динар као плаћено средство, што је довело до застоја у исплати плата и пензија које је трајало неколико мјесеци.

У тим условима једина веза између војних пензионера Републике Српске и Фонда за СОВО Републике Србије, као извора средстава за живот, било је Удружење војних пензионера Републике Српске.

Без обзира на све учињене неправде од тада до данас, ми војни пензионери, остали смо вјерни својој држави Републици Српској и матици Републици Србији и тако ће бити и убудуће.

Узорна сарадња са војним пензионерима Србије

Удружење војних пензионера Србије, чији смо ми придружени члан, и које је основано 16. септембра 1993. године у Београду, морам и овом приликом истаћи да, они, борећи се за своја права у Републици Србији боре и за наша, на чему смо им веома захвални. Са поштовањем се захваљујемо предсједнику УВП Србије генералу у пензији Љубомиру Драгањацу и његовим сарадницима Зорану Вучковићу, Остоји Поповићу, Звониру Пешићу и осталима.

Односи између УВП Србије и Удружења војних пензионера РС су веома добри, а моја маленкост и Управни одбор чинимо све да ти односи буду

одржани на највишем нивоу.

Без разумевања, помоћи коју нам пружа УВП Србије и предсједник Љубомир Драгањац, ти односи не би били на таквом нивоу. Односи са веома добри и са сродним удружењима као што су Удружење пензионисаних припадника Војске Републике Српске, борачке организације града Бања Лука, Удружење пензионера града Бања Лука, Удружење логораша РС и овом приликом се свима захваљујемо и позивамо их да и даље добро и успјешно сарађујемо.

Важно је напоменути да се Удружење самофинансира и то искључиво од чланарине наших чланова, мјесечно у износу од 4 КМ. У нашим редовима је и 70 цивилних пензионера који су се добровољно учланили као симпатизери.

Посебно морам истаћи велику захвалност свим нашим сарадницима, а посебно предсједнику УВПС Градске организације Пожаревац Драгану Страхињићу који је много урадио да се чланови наша два удружења друже, а који су и вечерас са нама по тринаести пут на нашој, а могу рећи и њиховој, свечаности.

Као што се види Удружење је имало и има велику улогу и оно је оправдало потребу за својим постојањем. Удружење је и сада једина веза, војних пензионера и Фонда ПИО Републике Србије, као носиоца пезијског и инвалидског осигурања.

Захваљујем на помоћи у организацији нашег јубилеја Министарству рада и борачко и инвалидске заштите, градоначелнику Бања Луке Драшку Станивуковићу, предсједнику борачке организације Бање Луке Горану Рогићу, начелнику Одељења за борачко-инвалидску заштиту Радивоју Максимовићу, УВП Републике Србије и предсједнику Љубомиру Драгањацу, особљу хотела „Босна“, глумцу Народног позоришта РС господину Горану Јокичу на успешном вођењу и узетом учешћу у програму и професо-

рици Ани Марковић на изведеном уметничком програму.

Нашим члановима желим добро здравље и сваку срећу.

Обраћање угледних гостију

После обраћања предсједника Удружења ВП РС, обратили су се гости. Љубомир Драгањац, предсједник УВПС, поздравио је присутне, честитао Дан Удружења и говорио о јединству и изузетно доброј сарадњи са жељом да се таква сарадња настави и да се заједнички решавају сви проблеми. Драгањац је нагласио да сматра и осећа да живимо и радимо као једно удружење.

Потом се обратио и дугогодишњи предсједник Удружења ВП РС, генерал у пензији Милорад Кутлешић, који је говорио о условима

организовања и стварања Удружења. Говорио је и градоначелник Бања Луке Драшко Станивуковић, који је емотивним и надареним говором говорио о успесима бораца, о официрима и подофицирима Војске РС у борби за спас српског народа и стварање Републике Српске, а потом на одавању почasti, подизању и отварању споменика, онима који су у борби кроз историју за ослобађање Бања Луке и стварања Републике Српске.

На крају обраћања прочитане су и честитке предсједника Републике Српске, господина Милорада Додика, министра за рад, борачка и инвалидска питања и предсједника Градске организације УВПС Нови Београд Симеона Туманова. После протоколрног дијела, предсједник Удружења, Раде Вуковић, заслужним појединцима и организацијама доделио је одређена признања. Захвалница је додељена Министарству рада, борачке и инвалидске заштите РС, Удружењу војних пензионера Републике Србије, дугогодишњем предсједнику, генералу у пензији Милораду Кутлешићу, начелнику Одељења за борачко-инвалидску заштиту Баље Луке, Радивоју Мајсторовићу, начелнику Борачке организација Бање Луке господину Зорану Радићу и предсједници Секције жена Зори Вучевић.

Предсједник Удружења војних пензионера Србије генерал-потпуковник у пензији Љубомир Драгањац уручио је монографију „Манастири Србије“ предсједнику Удружења и Удружењу војних пензионера Републике Српске, Повељу УВПС дугогодишњем предсједнику Удружења ВП РС, господину генералу у пензији Милораду Кутлешићу и тада његовом зајемнику Драгољубу Вејиновићу. Повеља УВПС додељена је и Марији Тепић, сестри народног хероја Милана Тепића.

На крају за све учеснике скупа организован је заједничка вечера и дружење.

Остоја Поповић

Дискриминација старијих људи скоро да је дозвољена

ОКЕЈ, БУМЕР

Од ниподаштавања, вређања, до небројених ситуација у којима старији људи не могу да остваре своја права, ејџизам је свеprisутан у Србији, али ни у Европи није много боље. По оцени Уједињених нација, овај проблем је у Европи присутнији од сексизма и расизма

Многе мањинске групе су данас с правом заштићене или позитивно дискриминисане на различите начине, али смо једну велику групу људи, а сви ћемо се једног дана наћи у њој, изгледа заборавили - старије људе. На њихов рачун се данас могу чак и јавно износити различите квалификације, па чак и увреде, а да нико на то не реагује. Чак делује да проблем дискриминације старијих људи скоро па никога и не занима. А дискриминација је свакодневна, од оне најбаналније, ниподаштавања због година, па до озбиљних проблема којима се да се реше једино системски.

Према резултатима последњег пописа, свака пета особа, односно више од 1.400.000 људи у Србији има више од 65 година. Тужна статистика, према истраживању Повереника за заштиту равноправности, показује да је скоро свака пета старија особа (19,8 одсто) била жртва неког облика злостављања или занемаривања. Најчешћи облик злостављања је финансијски, пошто 13,5 одсто испитаника тврди да је доживело такву врсту дискриминације.

Мада, сви ови проблеми нису цела дефиниција термина ејџизам, појма који означава стереотипе, предрасуде и дискриминацију људи на основу година старости. Широки је дијапазон који обухвата термин ејџизам и он може ићи од баналности, попут отвореног ниподаштавања зато што се старија особа не сналази са савременим технологијама, зато што је спора или зато што не чује добро, па све до системских проблема у областима социјалне и здравствене заштите, пензијског и инвалидског осигурања, имовинских права... Према недавно објављеном глобалном извештају Уједињених нација о ејџизму, овај феномен је у Европи тренутно присутнији од сексизма и расизма. Сам израз је 1968. године сковао амерички геронтолог и психијатар Роберт Батлер, који је за властите радове о старењу крајем седамдесетих добио Пулицерову награду.

Релативно свеж пример долази са другог континента, из Аустралије, где је посланица у националном парламенту добацила свом старијем колеги „океј, бумер“, након чега је ова фраза постала планетарно популарна. Оно што је она урадила је заправо срамот-

но - одбила је да уопште разговара о аргументима колега посланика само зато што су они старији људи?! Бумер је термин који је извучен из термина такозване генерације бебибумера, од носно људи који су рођени од 1945. до 1964. године. Међутим, данас се ова фраза користи у другачијем контексту, те бумери данас представљају подругљив термин за све старије људе који не разумеју „како нови свет функционише“, па су самим тим и њихови аргументи невалидни.

Ејџизам на делу

Примера ејџизма има и на домаћем терену. Статистика је та која каже да је добар део старијих на неки начин угрожен. Према истраживању поверенице за равноправност грађана, проблем се јавља у подацима који показују да су јавни простор и објекти (поште, банке, центри за социјални рад и сл.) потпуно неприступачни за 16 одсто испитаника. Без могућности јавног превоза у градовима у којима живе је 17 одсто, а у градовима где постоји, јавни превоз је недоступан за 22 одсто старијих. Међутим, постоје и конкретнији проблеми. Рецимо, како за НИН кажу из Удружења војних пензионера Србије, њима је највећи проблем расподела станова, односно чињеница да се војни станови деле по принципу „ко је први, њему девојка“?!

„У Србији има 3.400 војних пензио-

**Међународни дан
старијих особа у свету
и код нас се обележава
1. октобра, одлуком
Уједињених нација
од 1990. године. с
циљем да се нагласи
важност прилагођавања
животног окружења
потребама и
способностима
старијих жена
и мушкараца**

нера који немају коначно решење стамбеног питања. А станови се данас деле системом „брзи прсти“. Систем функционише тако што се каже да, рецимо у 12 сати, приступите том и том сајту и да се пријавите за стан. Па се догађало да, рецимо, почетник добије троипособан стан, а војни пензионер ништа јер није упознат са радом компјутера, између осталог. Постоје вероватно и коруптивне радње у оквиру овог система. Систем одбране у целини има решен систем доделе станова. Постоји правилник за доделу станова, где се све бодује и све је регулисано. Када би, рецимо, Влада Србије од укупног броја станова које додељује органима безбедности одредила квоту за Министарство одбране и војне пензионере, онда би се вршила подела по ранг-листи. Све би онда било у реду. Овако неко ко је последњи на ранг-листи, буде први“, објашњавају из Удружења војних пензионера.

Драгана Атоски, из Аутономне сениорске организације, која функционише у склопу Зелено-левог фронта, каже за НИН да су им се јављали људи са конкретним проблемима, међу којима су и немогућност да подигну кредит, али и много горе, да су их одбијали на лекарским прегледима само зато што су стари?!

Дискриминација старих је присутна у свим областима друштвеног живота, објашњавају из канцеларије поверенице за равноправност грађана за НИН. То је растући проблем јер је становништво све старије, како у Србији тако и широм Европе, а сам систем није довољно прилагођен како би на одговарајући начин испратио демографске промене.

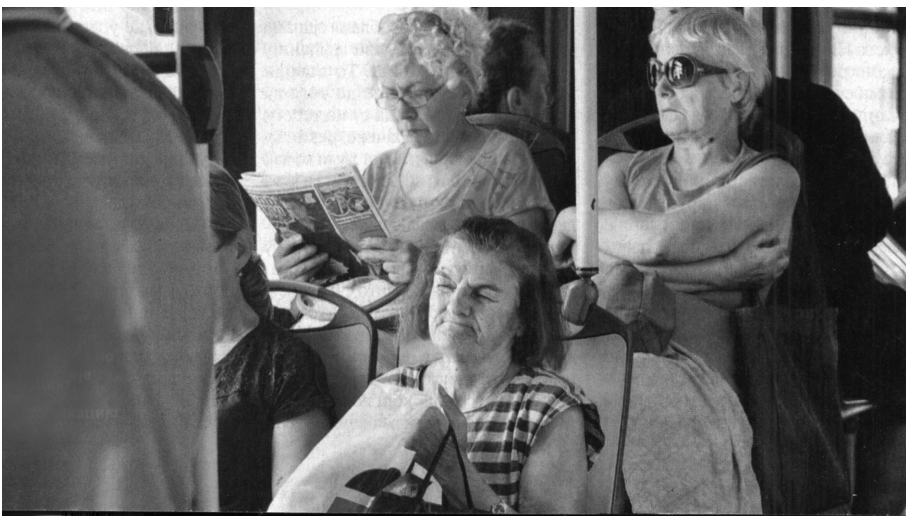
„Области у којима су старији најчешће дискриминисани су приступ здравственим и социјалним услугама, неприступачност јавних површина и јавног превоза, уз растућу опасност од дигиталне искључености. Све је данас брже и сложеније него раније, и то је тешко испратити, чак и за много млађе особе. Уз то, присутно је и насиље према старијим особама, нарочито финансијско, али и вербално, физичко и психичко“, кажу из канцеларије поверенице за равноправност грађана.

Један од великих проблема ејџизма је управо то што нису сви грађани у друштву равноправни. То доводи жртве дискриминације до тога да се осећају усамљено, као што су терету, заборављене или одбачене, рекли су нам из канцеларије. Неки људи се чак на крају помире с чињеницом да је то улога коју им је друштво доделило и да ништа не могу да ураде.

„Наравно, нису сви старији људи у истој ситуацији. У зависности од различитих фактора, као што су здравствено и имовинско стање, место становања, брачни и породични статус или ниво образовања, варира и степен изложености дискриминацији. Најугроженији су стари који живе сами у удаљеним подручјима, поготово жене, који имају ниске или никакве приходе и којима нема ко да помогне“,

Некоме шах, некоме мат

Старији људи се свакодневно срећу с проблемом дискриминације

кажу из канцеларије поверенице за равноправност грађана за НИН.

Системски проблем

Иако термин ејџизам улази у све облике друштвене и системске дискриминације према старијим људима, како Драгана Атоски каже, најболније су ране нанете немаром институција. Наиме, како она објашњава, иако постоје неке услуге, институције се најчешће ослањају на то да локална или месна заједница, односно породица, воде бригу о старим људима. За разлику од Србије, у Европској унији и другим развијеним државама света, ситуација је другачија, односно држава има конкретна планирана улагања за старије људе. „Ми смо се обавезали да се усаглашавамо са начином на који функционишу државе ЕУ, па и како распоређујемо средства. Свуда у Европи постоји минимум социјалних давања, па у оквиру тих социјалних давања постоји класификација која се зове старост. Какво је стање у другим земљама типа Белгија, Данска, Финска, Енглеска... говори податак да отприлике два одсто буџета иде на старост. У Србији иде нула. То је оно што ја сматрам ејџизмом”, објашњава Атоски за НИН.

Они који су заиста озбиљно погође-

ни немаром друштва и државе су људи оболели од деменције и Алцхајмерове болести. Тренутне процене су да у Србији око 140.000 људи болује од неке врсте деменције, у Београду око 30.000 њих, према Српском удружењу за Алцхајмерову болест. Из тог удружења наводе да је нега особе од ове неуродегенеративне болести прескупа, те да у унутрашњости Србије она кошта око 40.000 динара месечно (за целодневну негу), а у Београду те цене иду и до 800 до 900 евра! Јасно је колики је то ударац за џеп, поготово ако се узме у обзир колика је просечна пензија. Атоски за НИН каже да су у Србији људи оболели од деменције и Алцхајмера најчешће препуштени сами себи. Она наводи да постоје различита удружења, која нажалост не могу много, али и да већ постоје такзвани предах центри које није претешко организовати.

„Не постоји институционална помоћ тим људима. Постоје удружења, али она као таква нажалост не могу много. Једино на Новом Београду постоји дневни боравак за оболеле и саветовалиште за сроднике. Нигде ни у назнаци у социјалном програму не постоји нешто што каже да држава брине о тим људима. А то је огроман проблем, велики притисак за целу

породицу. Ти људи су препуштени сами себи. Иако ми имамо у законима могућност да правимо такзване предах центре. Предах центри могу да се праве за децу која имају неке врсте сметњи (попут аутизма), али и за људе који су дементни. У такве центре бисте могли да одведете особу којој је потребна помоћ, а у њима би радили људи који су за то обучени. Такве центре није немогуће организовати”, објашњава Атоски.

Међутим, овакав проблем није само резултат немара власти према старијим људима. Како Атоски објашњава, проблем лежи у самом систему. Она каже да ако сада, на пример, град Београд одлучи да изгради један дом за оболеле од Алцхајмера, град неће бити у могућности сам да спроведе тај пројекат, зато што су све ингеренције пренете на републички ниво. Међутим, како она каже, постоје изузеци из тог правила, а један од њих су и статuti неких општина.

„Општина може да помаже развоју различитих облика самопомоћи и солидарности са лицима са посебним потребама, подстиче активност и пружа помоћ организацијама особа са инвалидитетом и другим социјално-хуманитарним организацијама, као и старијим људима на свом подручју. Значи, постоји тај законски основ да би на том неком микронивоу могле да почну да се организују неке врсте помоћи, самопомоћи, на било које начине. Међутим, то се не ради. Ја пратим буџет општине Вождовац, треба да буде ребаланс, ништа ни слично томе не постоји у плану”, објашњава Атоски.

Без обзира на велике рупе у систему, као почетак решавања овог свеобухватног проблема у канцеларији поверенице виде неопходност промене доминантног наратива о старијим људима као о терету друштва.

„Потребно је да се системи прилагодје чињеници да друштво постаје све старије, пре свега системи здравствене и социјалне заштите. Неопходно је да се обезбеди покривеност потребним бројем и врстом услуга, како бисмо осигурали да друштво напредује у светлу брзих демографских промена. Треба и да прилагођавамо места становања, како у нашим домовима које треба прилагодити старењу, до отклањања баријера у јавним установама и на улицама, на семафорима, превозу. Наравно, уз неговање толеранције и међугенерациске солидарности као темељних принципа живљења. Неопходно је и подстицање што веће укључености старијих у различите аспекте друштвеног живота, али и поштовања према старости и сваком старијем човеку”, закључују из канцеларије поверенице за заштиту равноправности.

Филип Ђорђевић
Извор: НИН

Седамдесет осам дана
као седамдесет осам година

НЕЋУ ИМ ОПРОСТИТИ

Па не могу да верујем. Неко је решио да треба отићи на викенд, тј. обилазак породице у трајању од четири дана. Да ли то значи да нема краја овом лудилу. Сећам се тога дана у центру града, један иза другог и тако четири аутобуса у којима се укрцавају, војници, официри и подофицири, онако са осмехом и неверицом. Да ли је стварно могуће отићи кући после толико дана и после толиког свакодневног ракетирања, одмах пролази и слика оног воза у Грделици и аутобуса у Подујеву. Кренули смо.

Није било галаме у аутобусу. Сметала су ми та четири аутобуса у колони. Зашто? Могли су да иду са размаком од десет минута, а не један за другим одмах. Искрено и то путовање од неких седам или осам сати до Ниша ми се претворило у читаву вечност. Ишли смо преко Бујановца, а тамо војна полиција контролише аутобусе, проверава торбе, ранчеве, да ли је неко можда нешто украо. Нисам разумео такве поступке, а и данас ми нису јасни. Знам да су и у то време летели изнад нас, а ми их чекали онако баш на ледини да се обреше док нам неки полицајац тражи нешто, не зна ни он јадан шта, али ваљда му је неко тако рекао да ако се то деси изгубићемо рат или тај неко ће да се обогати. Боже! Прошли смо поред полупотонули воз у Грделици. Туга. Нема речи. Језа. Осуда. Зашто? Можда ће и њих некад неког 11. септембра у Њујорку, неке године, или Паризу неке године, можда Бриселу неке године, можда ће и њих задесити тако нешто, а они ће се питати „па зашто кад ми доносимо мир у свету“?

Стаигао сам кући

А тамо! Било је ту неке ратничке војске. Имали су колико сам схватио стварно испуњен дан, али баш онако од јутра до мрака. Неки војници су ишли са сељацима на њиву, неки су заводили мало тих девојчица што их је било тамо, мада се и накупило, побегле из градова. Поподне је било резервисано за спортске активности и углавном *продавање магле хватање „зјала“*. Испражњени су драгстори и подрум пића. Није више било ни сокова, а о алкохолу и да не причамо. Баш је интересантан рат био за неке војнике тамо. Мислим да је то била нека јединица из Ниша колико се сећам. Биће после рата одликовани разним медаљама, а редовно на годишњем нивоу новчаним наградама, наградама одсуствима и наградама путовањима и којекаквим усавршавањима, јер борили су се за то у целој општини Житорађа, од Студенца, Грудаша, Горњег и Доњег Црнацова, па све до Горњег и Доњег Дреновца. Кажу било је опасно. Знам! Видео сам!

Тог 27. маја сам се враћао назад у Урошевца. Устао сам. Пробуди ме јака детонација. Погодили су складиште горива у Дољевцу. Који сам ја баксуз. Боље да нисам ни долазио. Људи би били мирнији. А неки полицајац зауставио саобраћај код гробља у Шаиновцу и не пушта људе да пролазе. Па да ли је могуће? Из складишта куља и даље јак црни дим, а онај господин у плавом изгледа да није сам са собом, па уместо да убрза кретање и да омогући што бржи проток људи, он јаднички блокирао у сваком смислу.

Нови дан у Урошевцу. Разликовао се. Па и сваки наредни. „Милосрдни анђели“ су почели да се спуштају сваки даном све

И онда тај 10. јун, те проклете 1999. године, тачно 610 година након изгубљене битке на Косову Пољу, изгледа да смо изгубили још једну битку, не војнички, тако рећи ту је нешто није ни било.

Није то била ни приближно поштена борба као борба Милоша, Лазара, Вука против Османлија пре много векова. Ово је била игра светских моћника са једним народом само зато јер се зову Срби, зато јер су православци, нису као они, зато што живе где живе, зато јер постоје, зато јер су имали свој понос и своје име много пре него што неки од тих који су нас тад бесомучно бомбардовали, ма нису ни имали своје име за народ, а ни државу. Све би било у реду да је и тај Колумбо заједно са Америгом Веспучијем био нормалан и остао у Европи к'о сав нормалан свет. Еј!

ниже и ниже, шенлучили су тако изнад града. Могли смо да их гледамо само и да се нервирамо. Чини ми се да су тамо неког дана, можда осмог или деветог јуна, па и тог десетог, када је званично проглашено примирје и потписан тај споразум са ђаволом, да баш тих дана су се спустили толико ниско да се могао видети и пилот у авиону. Знам да смо се плашили да неко од наших колега плаваца не опали коју ракету и не обори неки, па да нам врате шестоструко више, али баш су реализовали тактичко-технички збор изнад неба у Урошевцу.

Доћи ће крај и НАТО болесницима

И онда тај 10. јун, те проклете 1999. године, тачно 610 година након изгубљене битке на Косову Пољу, изгледа да смо изгубили још једну битку, не војнички, тако рећи ту је нешто није ни било. Није то била ни приближно поштена борба као борба Милоша, Лазара, Вука против Османлија пре много векова. Ово је била игра светских моћника са једним народом само зато јер се зову Срби, зато јер су православци, нису као они, зато што живе где живе, зато јер постоје, зато јер су имали свој понос и своје име много пре него што неки од тих који су нас тад бесомучно бомбардовали, ма нису ни имали своје име за народ, а ни државу. Све би било у реду да је и тај Колумбо заједно са Америгом Веспучијем био нормалан и остао у Европи к'о сав нормалан свет. Еј! Сто година након Косовског боја откривени неки делови тзв. америке, намерно малим словима, да би дочекали да нам кажу како нама на Косово и Метохија није место, да Косово и Метохија нису део Србије.

Али, увек, ма размишљао сам као први Србин, човек који јако воли ову земљу и народ у њој водио сам се увек мишљу да на свету има пуно бољих људи од оних

који нису такви, па узимајући све оно што мислим о поштењу, правди и нечему можда већем од тога, а то нешто долази од некуд горе можда, знам да кад се распало Римско царство, па након тога Османско и Аустроугарско, па онда и оно нацистичко болесно ништа мање него претходна набројана, сигуран сам да ће доћи крај и овим НАТО болесницима који себе називају анђелима, па још милосрдним, не знам какви, па и треба да буду анђели. Доћи ће и њима једног дана крај, можда не данас, за годину, за десет, али доћи ће. Радоваће се свет због тога. Бориће се Срби, боље речено браниће се Срби опет од неког зла док буду постојали.

Пукли су ланци

За мене се рат још увек није завршио. Позвао ме је командир, 12. јуна, хитно да превезем ствари од неколицине колега који су имали своје станове у Дому Војске у Урошевцу, а и двојица њих су становали приватно иако нису последњих годину-две боравили тамо у стану, остале су им те ствари. Колико сам схватио морали смо што пре да све то преселимо јер очекујемо наилазак трупа НАТО-а на Косово и Метохију, а можда и ми морамо брзо да напустимо Урошевац. Кренуо сам тог 12. јуна око десет сати из Урошевца ка мом родном месту. Заобишли смо центар Приштине и ту сам око 11 часова прошао поред колоне борбених возила са руским заставама који су јурили испоставиће се ка аеродрому Слатина, можда пет или шест возила. Наставили смо пут Прокупља. Било нас је тројица подофицира и четворица војника у два омања камиона. Није ни било пуно ствари, наравно са списком и наређењем и одобрењем јер никога не би ни могли да пређемо прелаза на Мердару јер би нам, запленили ствари, а вероватно и похапсили мислећи да нешто кријумчаримо. Из села сам ка Урошевцу кренуо око 16 часова, након ручка. У Прокупљу ми се

Не смемо да заборавимо овај део наше историје

придружио и други камион и наставили смо пут Мердара. Мало након Куршумлије у једном од камиона нестаје горива. Збуњени смо сви. Гледамо први камион где само што се упалила црвена сијалица за резерву горива. Немамо шанглу, немамо сајлу. Сетио сам се. Ланци за точкове, упредам их и крећемо лагано и обазриво. Долазимо на Мердаре где нас зауставља полицајац и не дозвољава да уђемо на територију Косова и Метохије, јер боже мој тамо је ушао НАТО, све ће нас побити. Убеђивање је трајало више од пола сата. Пустио нас. Прекрстили смо се и кренули. Дошли смо до срушеног моста у Подујеву са разореним аутобусом. Пукли су ланци, па опет, па још једном. Скинули смо сајлу од камиона која држи цераду и са њом додатно ојачали везу између два камиона и наставили кретање. И у првом камиону гориво је на издисају. Молим бога да издржи до Приштине, а тамо је лако, на излазу из града ка Чаглавици је бензинска пумпа и велики паркинг на коме увек има шлепера, обићемо неки резервоар и узети десетак литара дизела, само да стигнемо.

На путу само ми

Улазимо у Приштину. Мрак. Тишина. Нема наше Војске. Језа. Иде нам у сусрет нешто. Не могу да верујем, мотор као у партизанским филмовима, онај са приколицом, а онда џип који нисам до сад видео. И даље се надам да ћемо успети. Држим пушку кроз отворени прозор на месту сувозача. Цев ми вири можда десетак центиметара ван возила. Једва чекам да изађемо из града, а онда мук! Место где су до јутрос били силни шлепери и камиони је преплављено тенковима, камионима, транспортерима, али не нашим. Укочио сам се! Једва сам некако увукао пушку натраг у камион. Мозак ми ради 300 на сат. План пребацијем одмах на Чаглавицу, прелепо српско село одмах након Приштине, место које сам ипак успео да посетим једном у току боравка доле, био је то један од лепших дана на Косову и Метохији. Али то место је исто као и претходно, не виде се више те силне кафане од бројних различитих војних транспортера и чега све не, како са једне, тако и са друге стране пута, наравно са енглеским заставицама, пријатељи нису никако.

Крећемо се и даље, напуштамо и Чаглавицу, прешли смо још неких пет километара. Стао је и други тј. први камион. Нема горива. Нема пуно размишљања. Узео сам пајсер, пробушио резервоар другог камиона надајући се да ћу бар нешто да сакупим горива. Нешто више од пола литре. Ништа. Прелазимо сви на први камион. Починемо да гурамо. Возач је за воланом. Други камион је остављен. Први гурамо. Нас шесторица, у мраку, негде на путу Приштина-Урошевац. Тишина. Нема месечине. Нема возила на путу. Само ми. Прешли смо више од два километра. Све пушке у сандуку камиона, ни једна није на нама. А онда благо светло и јао! Један за другим тенкови поред пута. Огромни су. Нека бензинска станица са десне стране пута, а ту неких 50 метара испред, па и на самој пумпи, гомила тих разних борбених возила. Седи војник на неком од њих и стражари. Кажем Груји, ајде питај да нам да горива мало. Груја некако натуца енглески, разумео га тај војник. Силази са возила и одлази да пита претпостављеног. Видео сам тог командира, изашао је са задње стране транспортера, нешто као наш БВП. На рукаву је имао чин као наш крупнији, светлео је у мраку. Олакшање! Дозволио је. Добићемо гориво. Попео се Енглез и скида канистер. Проверава мој војник и каже „нееее“, не бензин, треба нам дизел. Заменио је канистер, показује руком да сипамо само пола, а наредна сцена где вадимо исечену флашу од два литра, онако на пола, српска посла „а Енглез каже „но но“ и донесе левак.

Колона се повећава

Захваљујемо се. Гурамо десетак метара. Упалио је. Размишљамо сад већ сви у глас да нас у Урошевцу чека општи покољ, али да немамо где већ да морамо да пробамо тамо јер другог излаза немамо. Улазимо у град, јављам се командиру који је на истом месту као и јутрос кад сам отишао. А мени руке умазане од уља и горива до рамена. Изнурен. Нервозан. Бесан. Слаб, али спреман на све. А они, њих пар колега, смеју се, пијани, једу, можда славе победу. Мало сам се умιο и заспао.

И још једно сунчано јутро. Па како и не

би било? 13. јун. Шта радимо? Формирамо колону, крећемо за Врање, ма баш ту негде око 11 или 12 сати. Брзо. Део Војске отишао још претходног дана након што сам ја отишао пут Прокупља, а други део сад. Колона се повећава. Срби који живе ту и они са нама се спремају за покрет. Почине да ми буде мука. Шта је сад ово? Зашто? Победа? Куда ће тај јадни народ, питаће се неку годину касније исто као и ја тог дана, питаће се Бора Тодоровић у филму Професионалац „куда ће тај народ акупне и на Косову?“. И тако ауто за аутом, па који камион, па опет ауто, па неко војно возило и коначно дочекасмо. Улазе четири транспортера са америчким заставицама на њима. Каже ми шеф „ајмо да се проше-тамо и обићемо град, да се провозамо“. Возио нас је неки човек са *фиат уном*. Прошли поред СУП-а. Један *транспортер*. Спустили се до центра. Прошла су само два сата како смо изашли из града, а у центру већ неки необријани људи, запуштени, *па терористи*, намргођени, извирили из подрума или већ из оближњих села, али у сваком случају, били су спремни на дугме што би рекли и одмах се појавили ту, да преузму власт у своје руке. Идемо даље градом. Изашла два „*црна*“ војника из транспортера, ваљда по националности Американци, кад би постојали такви. Знаш да један од њих сав изгубљен и уплашен, па десет пута више него ја док су ми падале бомбе око главе и летели куршуми, а он јадан не сме ни цигарету да узме што му нуди мој шеф. Одлазимо ода-тле. Све је већи број Шиптара који се скупљају на улицама и чекају своје ослободите-оце, те мале црне и беле и жуте и свакојаке нације, неке људе који су дошли да поклоне нешто што није њихово. Враћамо се у колону. Биће покрет за пола сата.

Прст на чело

Остаће разни споменици по целој нашој лепој Србији као сећање на те зле дане или године како сам их ја звао, остаће да нас подсети да ти анђели су заправо црни, најцрњи ђаволи, али бојим се да на Косову и Метохији за коју годину неће остати никакав траг ни од тог зла које га је задеси-ло, али ни од нашег јадног народа који је живео тамо, који још увек живи у гету, који покушава да очува нешто чега су се већ многи одрекли. *Тог дана смо били поздрављани као победници*. Повлачећи се са те територије, знам да се нисам смејао, знам да сам пустио сузу одлазећи одатле и као ни тог тренутка тако ни данас знам да их нисмо победили као што су причали на сва уста, али исто тако нисмо ни изгубили, а тога су и они свесни. Потрудиће се кроз наредне неке године да заврше свој „анђеоски посао“ започет јако давно, али надам се да ћемо после свих ових векова ратовања, силних губитака, муке, патње и бола, само се надам да ћемо ставити прст на чело и размислити ко смо заправо и ко су нам стварно пријатељи и где да идемо и где да кренемо, а кад да станемо. Морамо научити да никако не заборавимо овај део наше историје који смо до сада најкупље платили. Кажу многи, уче нас, саветују, да је људски праштати.

Ја им никад нећу опростити један секунд, а камоли један дан од тих 78!

(Крај)

Милош Крстић, заставник,
У време агресије водник у 243. бригади

Несвакидашња војничка традиција фамилије Јеина

ТРИ ГЕНЕРАЦИЈЕ ОФИЦИРА У ЈЕДНОЈ ПОРОДИЦИ

Стопама пензионисаног официра Џафера Јеине, кренули су његови синови Самир и Дамир, данас потпуковници Војске Србије. На недавној свечаности испред скупштинског здања „породичном официрском кору“, с потпоручничким чином придружила се и Џаферова унука Ања. Пети официр у породици Јеина за коју годину биће и унук Саша, кадет друге године Војне академије

Субота, 14. септембар. За многе обичан јесењи дан. За Нуну и Џафера, најстарије чланове породице Јеина, по много чему – изузетан. Узбуђени и бескрајно срећни стајали су у маси раздраганог света у парку насупрот Народне скупштине Републике Србије, с нестрпљењем ишчекујући најсвечанији тренутак – произвођење у чин потпоручника 145. класе, најмлађе генерације официра наше војске. Имали су много разлога за славље. У два парадна ешалона која су дефиловала пред грађанима и државним и војним врхом, били су и њихови најдражи: двадесет трогодишња унука Ања у строју слављеника и три године млађи унук Саша, кадет, који је тек закорачио у другу годину Војне академије. Настављачи несвакидашње породичне војничке традиције, дуге више од шест деценија.

Штафетну палицу први је понео Џафер, један од осморо деце сиромашне породице Јеина, када се 1959. године из родног Завинограђа надомак Бродарева запутио у подофицирску школу у Сарајеву, послушавши савет искусног разредног старешине. Вреднујући његов успех у настави и физички изглед, рекао му је једноставно: „Рођен си за официра“, што ће у наредним деценијама бити потврђено током Џаферове богате војне каријере.

Стицајем околности, први командир му је био водник Драгољуб Ојданић, будући начелник Генералштаба Војске Југославије, с којим ће га везивати дуготрајно пријатељство. Након двогодишњег успешног школовања службовао је дванаест месеци у Пули, одакле га потребе службе воде у Жировницу подно Караванки, на дужност командира карауле. С највишим службеним оценама и препорукама команде, две године касније, уписује четворогодишњу Војну академију КоВ у Београду, у тзв. чешкој класи, јединој генерацији питомаца у богатој историји војног школства, која је због немилых догађаја у ондашњој Чехословакој кренула 1968. године на прве официрске дужности, без свечаног произвођења у чин потпоручника. Из школске клупе придружује се строју одабраних у Гардијској бригади, која је вишеструким нитима била везана за тадашњег врховног команданта Југославије

Војнички део породице Јеина

Јосипа Броза Тита. Током деценије службе у тој елитној јединици обавља дужност командира вода, чете и старешине у официрском батаљону. Најдраже године његове службе.

Следи успешно похађање двогодишње Командно-штабне академије, па служба у гарнизону Ђаковица, у којој је током три године обављао дужност команданта граничног одсека, суоча-

вајући се с покушајима илегалног преласка државне границе из суседне Албаније и бујањем снага сепаратизма на Косову и Метохији. Путеве професије воде га у Нови Пазар и Приштински корпус, у коме током четворогодишњег стажа обавља одговорне послове на пуковничком положају. До пензионисања.

Поред супруге Нуне, синови Дамир

Ужичани у Црној Гори

ДОДИР СА ПРОШЛОШЋУ

Унуци: потпоручник Ања
и кадет Саша

и Самир пратили су га у свим местима службовања, боравили у очевим касарнама и караулама, делећи и упијајући у пуној мери чари и тегобе војне професије. Изблиза доживели војску. Надахњивали се љубављу према отаџбини, истинским патриотизмом. То је било пресудно да крену очевим стопама и трајно се одреде за војни позив. Након завршене Војне академије и више од деценије службе, данас обојица у чину потпуковника обављају одговорне дужности у Војсци Србије. И ту није крај занимљиве породичне приче. Наставила су је Самирова деца, Ања и Саша, облачећи војну униформу, имајући оца, стрица и деду као незаобилазне узор. Од десет чланова породице Јеина њих пет су били, сада су, или ће бити војна старешине.

Пример без преседана. Три генерације официра у једној породици.

Док је пред камером јавног сервиса сумирао утиске са свечаности испред скупштинског здања, трећи пут у тој улози у свом животном веку, Џафер се с приметним узбуђењем и поносом присећао деценије службе седамдесетих година прошлог века у тадашњој Гардијској бригади ЈНА. Пресрећан је што ће и његова мезимица, потпоручник Ања, наставити његову мисију. Њено прво радно место биће у београдском гарнизону, у данашњој истоименој елитној јединици – Гарди Војске Србије (ранга бригаде). Баки, деки и родитељима на понос и част.

Станоје Јовановић

Испред зграде Команде гарнизона, где се сунчаног дана сакупила мала дружина ужичких војних пензионера, појачана са две девојчице Александром и Светланом, унукама нашег потпредседника Миломира Станића, како би кренула у обилазак два веома значајна манастира Милешевске епархије и то Куманицу и Милешеву.

Пут је био пријатан и пун утисака, зачињен лепотама пејзажа Златибора, Златарског језера и котлине којом протиче жуфра и у овом периоду чиста река Лим.

Накратко смо прешли границу и ушли у Републику Црну Гору, а онда преко реке Лим стигли у манастир Куманице. Он се налази између општина Пријепоље, Бијело Поље и Сјеница, а лоциран је у селу Врбница, општина Сјеница. Био је дуго разрушен и напуштен, а коначно је обновљен 2000. године. Данас представља непокретно културно добро Републике Србије.

Посвећен је светом архистратигу Гаврилу и у њему се чувају мошти Светог Григорија Куманичког. У време летњег сабора у оквиру манастирске славе 26. јула. У њему се окупи на хиљаде верника. Веома је цењен и међу верницима осталих верисповести. Сусрет и разговор са игуманијом био је веома садржајан. Расхладили смо се хладном изворском водом.

Уследила је посета манастиру Милешеву, удаљеном пет километара од Пријепоља.

Манастир Милешева је центар Миле-

шевске епархије. Изградио га је краљ Стефан Владислав (1234 – 1243) у којем је и покопан. У улазном трену налази се базилика коју је краљ Владислав доградио 1235. године. Положене су и мошти његовог стрица Светог Саве. Нажалост, Турци су их 1594. године, након освајања територије, преместили на београдски Врачар и одмах спалили, у намери сламања српског духа. Иконе, а посебно фреске у манастиру убрајају се међу најбоља европска ликовна остварења 13. века, од којих је најпознатија „Бели анђео“.

Посебно важан објекат је манастирска ризница која је препуна старих и веома вредних предмета: црквено-духовних књига, јеванђеља, одора, крстова, а најважније је жезло Светог Саве.

Војни пензионери Ужица су се потом сусрели са председником Месне организације УВПС Пријепоље Драгишом Срејићем, разменили ставове и обавестили се о проблемима чланова (здравствено збрињавање, стамбено обезбеђење и друго). Било је речи и о пријему нових чланова.

По плану путовања одмор је био на Кокином Броду, где је приређен ручак у ресторану са погледом на прекрасно Златарско језеро.

Путовање и посета манастирима протекло је без икаквих проблема, а у Ужице су се излетници вратили са прегршт добрих утисака и веома задовољни реализацијом планиране посете Милешевској епархији.

М. Токић

Сусрет 38. класе Школе националне одбране

ЧАРИ ВОЈНИЧКОГ ДРУГАРСТВА

У клубу „Кошутњак“ (Србија шуме), 6. септембра 2024. године, одржан је редовни годишњи сусрет 38. класе Школе националне одбране. Пракса сусрета генерација, чији је начелник класе и Школе био тада капетан бојног брода Бошко Антић, данас контраадмирал у пензији, се наставља. Генерације следе поруку свог начелника када је одлазио у пензију: „Дружите се као што смо се дружили када сам вам био начелник и професор. Ако немате разлог Ви га измислите“.

Овим суретима редовно присуствују њихов начелник контраадмирал Бошко Антић и старешина Друге наставне групе пуковник Анђелко Трифковић.

Овој генерацији елитних официра није потребно да измишљају разлог, јер је током богате војничке каријере и за време школовања у кабинетима, посебно на командантским путовањима са геслом „Војник отаџбину чизмом упознаје“ међу њима створено другарство, које би требало да служи за пример данашњим генерацијама, које је дошло до изражаја у одбрани од агресије НАТО-а 1999. године.

У пријатној и веселој атмосфери евоциране су успомене са

школовања, које је почело пре 30 година. Подсетили су се на оне који нису били присутни, као и на 15 класића, који су преминули. Нису заборавили ни своје наставнике

Растали су се уз повик „Видимо се идуће године да обележимо 30 година од завршетка школовања“.

Б. А.

Из пензионерске историје

1

НА РАПОРТУ ЗБОГ ЛЕКЕ

Ова прича описује догађај који се десио 1966. године у гарнизону Пула, у Истри. Били смо на завршној години ВВА (Ваздухопловне војне академије) на војном аеродрому код поменутог града. Неки питомци не могу без проблема које су производили у свакој ситуацији и често су били на мети претпостављених.

Лепог јулског дана у време изласка у град, позове ме један мој земљак, такође из околине Београда, иначе питамац Морнаричке војне академије, да се нађемо у једном бифеу, где би ми испричао „нешто врло важно“.

Чим смо се састали и сели за сто, он ме упита: „Виде ли ти шта ови гадови урадише са нашим Леком“? Потпуно изненађен, мислио сам да хоће да ми каже нешто од куће или из нашег краја, па се намах збуних не знајући шта да му кажем. Иначе, такве теме су биле осетљиве посебно за нас будуће официре. Почео је прилично гласно да говори па и да псује. „С*ебаше нам Леку, нану им нанину покварену“. Онако збуњен кажем му: Добро, бре, смири се и ућути шта ти и ја ту можемо, уз освртање лево-десно по бифеу. Размишљам: још месец дана, па крај школовања, а овај може све да упропасти.

Тај мој Живадин је такође био на завршној години само у поморској академији. Био је мало старији од мене.

Сва моја настојања да га смирим, нису давала резултат. Једног момента окоми се и на мене, упућујући ми увреду и псовке због мог, како рече, равнодушност став.

У беседи је споменуо и Крцуна. „Е,

вели, што Крцун није жив, он би им нану нанину. Онаквог човека и борца да оклеветају и то словеначки, хрватски и македонски гмизавци, а врховни командант ћути као изненађен оним што чује“.

Није ми ни до данас јасно одакле њему те информације и од кога је све то чуо.

Нама, питомцима ВВА, све мисли су биле усмерене на сложу теоретску и практичну летачку обуку. Од нас се захтевала пуна посвећеност том задатку. Некако у то време десила се и погибија једног нашег колеге у Кварнерском заливу, па нам није било до политике. Ближио се 31.8.1966, када ћемо бити унапређени у чин потпоручника и добити звање борбеног pilota РВ и ПВО.

Првог јула 1966. године одржан је чувени Брионски (IV) пленум на којем је Александар Ранковић разрешен свих државних функција. У нашем крају био је велики миљеник народа, доброћудан и скроман човек. На Брионима 15 километара од нашег аеродрома оптужили су га да је наредио прислушкивање Јосипа Броза Тита. Касније је кружила прича да је предухитрио те који су му наместили аферу, дајући оставку на функције које је обављао пре пленума.

У току нашег разговора у бифеу уђе мој класић и земљак Београђанин Милан Поповић Поп са још једним младићем у друштву. Пошто је попио неко пиће, умеша се у разговор, сагласи се са мојим другом из морнарице и поче гласно да псује све по списку тадашње српске политичаре, називајући их муфлузима.

Што је време више одмицало били смо све гласнији, па у једном тренутку запевасмо, а мој земљак Поп пусти и неку сузу.

Остадосмо ту све до мрака и времена за повратак на аеродром, а морнар - у касарну у граду.

Сутрадан нас тражи начелник класе потпуковник Фетах Делић и тражи да одвојено напишемо детаљна изјашњења о догађају из кафане. Били смо баш наивни због такве неопрезности. Касније смо сазнали да су неке службе и део војске стављене у приправност са задатком да се прате реакције у јавности. Нас није било тешко пронаћи јер смо се искључиво кретали у униформи.

Било је много разлога за страх. Међутим, десило се сасвим супротно. Неки наставници летења су се смејали нашем несташлуку и саветовали шта да кажемо на састанку и напишемо у изјашњењу. Све се завршило мером саветовања. Била би права штета и несрећа да нам је нпр. прекинуто школовање на самом крају. Спасио нас тај податак и младост.

Током службе схватили смо да је самоуправни социјалистички систем имао велики демократски капацитет, а партија је била снажна заштита од нпр. самовоље појединаца у војсци.

Од једног мог учитеља из села чуо сам да је Лека на последњи пут испраћен достојанствено уз присуство више од 100.000 ожалостњених Срба.

На Лекиној сахрани августа 1983. године присутни су скандирањем одбацили све лажи о њему и разбили медијски мрак. Народ је непогрешиво оценио да је учињена велика неправда према хероју Леки, Александру Ранковићу. У просторијама сеоских домова културе била је обавеза да на зиду буде слика Тита у средини, Кардеља и Ранковића са стране. Само у једном селу у околини Београда домар је држао слику Ранковића у средини а Тита и Кардеља са стране, док га нису отерали.

Драгослав Дража Спасојевић

Осам деценија Прве мешовите артиљеријске бригаде

УВЕК УДАРНА СНАГА

У Крагујевцу је 7. октобра ове године одржана свечаност и сећање пред бистом војводе Радомира Путника, једног од најзначајнијих артиљераца, пред касарном која носи његово име, колевци артиљерије (7. октобар је Дан артиљерије по старом војничком календару), поводом 80. годишњице формирања 1. мабр.

Говор луковника Владислава Младеновића, једног од команданата, био је својеврстан час из историје о борбеном путу те јединице. Као што је у говору речено „да се подсетимо и отмено од заборавља“ њен допринос одбрани земље, и да то прихвати-мо и као своју дужност, обавезу и част, преносећи младим генерацијама.

У Пожаревцу је 1964. године формиран је 1. гмап (гардијски мешовити артиљеријски пук) 1. пролетерске гардијске дивизије, да

би 1968. године предислоцирана у Крагујевац, све до преформирања у 1. мабр јаке борбене и ватрене моћи. Више пута је проглашавана и за најбољу јединицу дивизије, као и за најбољу родовску јединицу у ЈНА. Свој квалитет и одлучност у одбрани земље доказала је, нажалост, и током разбијања СРЈ и агресије НАТО-а, а 9. јуна 1999. године је касарна бомбардована.

Ова бригада је носилац „Ордена заслуге за народ са златном звездом“ 1961. године и „Ордена ратне заставе трећег степена“ 1999. године.

Допринос ове и осталих јединица ЈНА је необорива чињеница. Зато треба одбацили све размирице, чувати и применити четири оцила на застави, учити се на оваквим примерима одлучности и храбрости у одбрани домовине, у прохујалим ратним вихорима, данас и убудуће. Ако је историја учитељица

живота, онда треба да будемо вредни и добри ђаци памтећи све голготе кроз које је пролазио наш народ и ова наша домовина, јер другу немамо, чувајући је од насртаја да је још више смање и раскомадају звери рата и зла.

Уз заједничко дружење евоцирана су сећања и успомене у ресторани „Женева“, за допринос ове јединице снажењу одбране и ратне другове, који су отишли у незаборав, и остали у албумима и успоменама.

Јанко Мићић

Удружење војних пензионера Крагујевца организовало је излет по Шумадији посетама манастирима Благовештење, Свете Петке, Вољавче (недалеко од Страгара), а и туристичком комплексу Опленца и цркве чију изградњу је започео краљ Петар Први а завршио краљ Александар Карађорђевић.

Смирено, разложно и поучно излагање монаха и монахиња, као и туристичког водича на Опленцу о историјату познате цркве и династије Карађорђевић оставило је снажан и позитиван утицај.

Сви ће се сложити да је

Излет крагујевачких војних пензионера

ВЕРА КАО ПОТКА ЖИВОТА

потребно сетити се, применити и научити нешто из наше прошлости, јер је то неисцрпан извор сазнања. У недавној прошлости смо значај и утицај вере сметнули с ума, радили и понашали се као да вера и црква погрешно утичу на народ, усађујући такво мишљење пре свега младима.

Корачајући кроз прошлост, слушајући речи беседника и гледајући предмете и слике као неспорне чињенице протеклог

времена, у себи смо се молили за опроштај грехова, осећајући и сада сву тежину ремена у коме смо живели, занемарујући значај вере за опстанак народа. Тим пре што је она (вера) трајала и опстала кроз проповеди светих људи (Св. Саве, Св. Симеона, Чарнојевића, Св. Николаја, патријарха Павла и других) тињала је и у нама, да би се као феникс из пепела подигла и оснажила ово време.

Обогаћени вером, нашли смо

снаге у нама самима, без обзира на позну јесен живота, да пешачимо и неколико километара уз брдо до светиња, верујући да смо кроз виђено и одслушане проповеди свештених лица и оригинално тумачење водича у цркви на Опленцу, бар мало очистили душу и тела, налазећи вољу и снагу да би могли издржати и будуће догађаје постојеће стварности.

Борити се истином и вером за опстанак народа и ове Србије биће врло тешко у лавиринтима лажи које нам велике силе намећу као своју истину, које су и сами свесни, не хајући за њу.

Ј. Мићић

Обележен Дан родољуба у касарни „Цар Лазар“ у Крушевцу

КУЛТУРА СЕЋАЊА

У касарни „Цар Лазар“ на Спомен-обележје стрељаним и вешаним родољубима положени су венци поводом Дана страдања у Првом светском рату. У име града Крушевца венац су положили градоначелник Иван Манојловић и председница Скупштине др Драгана Баришић. Венце су положили и представници Војске Србије – Гарнизон Крушевац, Удружење за неговање слободарских традиција, припадници резервних војних старешина, представници СУБНОР-а, потомци страдалог родољуба Бошка Николића из Бруса, а испреду име Удружења војних пензионера Крушевац венац је положио председник Душан Самарцић.

Свечаношћу се обележава догађај из 1916. године, када је у касарни „Цар Лазар“ обешено осам родољуба са територије општине Брус, осуђених од стране аустроугарског војног генералног гувернера, коме је Крушевац припадао. У току лета 1916. године, аустроугарске власти су откриле једну од организација које су имале задатак да припреме противдржавни покрет. Окупаторска истрага дошла је до података који су јој били довољни да ухапсе 38 виђенијих људи из крушевачког и брусског краја, као и неке угледне

Београђане, који су се у овом крају затекли по слому српске одбране у јесен 1915. године. Непријатељ је, испитивањем затвореника, дошао до закључка да је заиста у питању била тајна организација са седиштем у Брусу и под вођством Сибина Јеличића, велеиндустријалца. Суђење је одржано 11. јуна 1916. године у Крушевцу, на коме су осуђени на смрт вешањем – „због злочина против државне силе, завере и подстицања народа да не предаје оружје“.

мр Александар Симоновски

Из активности МО УВП Батајница

НА ПОПРИШТИМА ИСТОРИЈЕ

У оквиру Годишњег плана рада и сарадње са удружењима, чланови МО УВП Батајница су 18. септембра, заједно са представницима МО СУБНОР-а Батајница, посетили стратишта из времена Првог и Другог Светског рата у Петроварадину и на Фрушкој Гори.

Тог јутра аутобус, препун чланова војних пензионера у СУБНОРА, из Батајнице се упутио ка Новом Саду.

Намерници су прво обишли Споменик стрељаним Батајничанима у Петровара-

дину (Први светски рат). Домаћин скупа Миле Вујић, председник МО СУБНОР Петроварадина, поздравио је присутне, захвалио им што су дошли да се поклоне сенима жртава и говорио о дугогодишњој сарадњи две организације

Скупу се обратио председник МО СУБНОР-а Батајница Саво Богуновић, који је говорио о начину страдања Батајничана и сарадњи борацких организација. Председник МО УВП Батајница Рефик Спахић је поздравио присутне, исказао задовољство оваквом начину дружења и сарадње и нагласио да су војни пензионери поносне Батајнице увек давали подршку борцима у неговању револуционарних традиција ослободилачких ратова наше земље и да ће то и даље чинити..

На споменик су положени венци делегација бораца Батајнице, Петроварадина, Савеза ваздухопловаца Војводине, Бра-

нислава Бокуна, члана бораца Батајнице, праунука страдалих, а у име МО УВП Батајница венац је положила делегација коју су сачињавали Славко Дошеновић, Славица Батрла и Гордана Божић.

Након церемонијала, домаћин Миле Вујић је приредио пригодан коктел у оближњем ресторану *Стадион*.

После срдечног и искреног дружења са представницима Петроварадина, борци и војни пензионери Батајнице наставили су пут према Фрушкој Гори, на место погибије народног хероја С. Г. Митраљете и осталих бораца тамошњег партизанског одреда у Другом светском рату. На том споменику одата је пошта погинулима. Скупу су се обратили Саво Богуновић, који је говорио о значају неговања традиција и Славко Дошеновић - о револуционарном путу хероја Митраљете и још неких бораца овог одреда.

Након говора, положени су венци, а у име војних пензионера Батајнице венац су положили Рефик Спахић, председник и чланови Милева Арсић и Гордана Божић. По завршетку свечаности, аутобус бораца и војних пензионера упутио се у ресторан *Завичај* на Новосадском путу, где је организован ручак.

Треба похвалити друштвену и одговорност ових организација да и у тешким временима одржавају споменике у Петроварадину и на Фрушкој Гори.

Са историјских места послата је порука бораца и војних пензионера „Не можемо, не смемо и немамо право да заборавимо хероје, борце и жртве нашег народа у протеклим ослободилачким ратовима, јер је заборав тежи од смрти“.

Р. С.

Сусрет противавионаца

ДРУГАРСТВО КОЈЕ ТРАЈЕ

Ове, као и претходних, године припадници 60. средњег самоходног ракетног пука ПВО, окупали су се 5. октобра да обележе свој дан. Домаћин дружења било је Удружење војних ветерана „Браниоци српског неба“, а као спонзор компанија СЕДЕЦ ДОО. Дружење је организовано у Новом Београду у ресторану „Дрен“. Сусрету су присуствовали бивши припадници јединице, који су сада већином пензионери, живе у Р. Србији, Републици Српској, Црној Гори и осталим републикама. Присуствовало је више од 100 бивших припадника јединице, међу њима и шест бивших команданата.

Права ерупција одушевљења настала је када је у салу ушао бивши командант јединице генерал Р. Српске у пензији Радивоје Милетић, који је неоправдано осуђен у Хагу, а након 19 година пуштен на слободу.

Присутнима се обратио бивши припадник јединице, а садашњи командант РВ и ПВО Војске Србије генерал-потпуковник Душко Жарковић и један од првих команданата генерал у пензији Радивоје Милетић.

У пријатном дружењу и расположењу, присутни саборци су евоцирали успомене на догађаје проведене у наведеној јединици.

Јединица је формирана давне 1975 године у Школском центру ПВО у Задру, а онда је премештена на полигон „Шепурине“ крај Задра.

Избијањем рата на простору СФРЈ 1991. године, јединица је предислоцирана у гарнизон Даниловград у Црној Гори. Расформирана је 2005. године.

3. Јашовић

Обележено осам деценија од расформирања логора у Нишу

ТУГА КОЈА ТРАЈЕ ЦЕО ЖИВОТ

Поводом 80 година од расформирања нацистичког логора на Црвеном Крсту у Нишу, 12. септембра одржана је комеморативна академија под називом „Туга која траје цео живот“ а положени су и венци.

Венце су положили делегације града Ниша, Министарства за рад, запошљавање, социјална и борачка питања, Министарства одбране и Војске Србије, Министарства унутрашњих послова, нишких градских општина, представници УВПС Ниш и великог броја организација које негују сећања на слободарске традиције наших народа. Из овог логора је 12 фебруара 1942. године први пут побегло 105 часних људи, подвукао је на комеморативном скупу градоначелник Ниша Драгослав Павловић.

„Немачка одмазда била је страшна, за 11 погинулих немачких војника, на Бубњу је стрељано 1.100 сужњева. Зато своју децу морамо да учимо да је на Бубњу и пркосом исписана најсветлија страница наше историје. Бубањски споменик исклесан у три пркосно стегнуте песнице сваком ко дође у Ниш снажно поручује да су слободарство и родољубље јачи и од саме смрти. Осам деценија од стрељања последњег заробљеника у логору Црвени Крст, клањајући се пред жртвама, морамо рећи да се ми своје прошлости не одричемо, не кријемо је и не стидимо се ње. Као потомци српског сељака и српског војника, ми ћемо увек изнова учити своју историју, да је наредне генерације никада не би поновиле, јер се отаџбина најлепше воли у миру“, казао је, између осталог, градоначелник Драгослав Павловић.

Кроз логор Црвени Крст је прошло тридесет хиљада затвореника, од којих је око десет хиљада стрељано на Бубњу. Велики број интерниран је у Аустрију, Немачку, Пољску и Норвешку, где су били принуђени на робовски рад.

У уметничком делу програма учествовали су глумци Народног позоришта Ниша, Аматерског позоришта „Хранислав Драгутиновић“ из Прокупља, хор, етно-група и професори Музичке школе Ниш. Програм је водила глумица Марија Окичић.

3. Јашовић

Обележено 90 година од атентата на краља Александра Карађорђевића

ДОГАЂАЈ КОЈИ ЈЕ ОБЕЛЕЖИО ЕПОХУ

Први пут после Другог светског рата у Нишу је 9. октобра обележен дан када је у Марсељу убијен краљ Александар Карађорђевић. Њега и француског министра спољних послова Луја Бартуа је 9. октобра 1934. године убио Владо Черноземски, припадник Унутрашње македонске револуционарне организације (ВМРО). Полагањем цвећа и венаца на грандиозан споменик Краљу Александру Карађорђевићу у центру Ниша и литургијом у нишком Саборном храму, обележено је 90 година од атентата у Марсељу.

Почаст краљу ујединитељу и оснивачу државе Срба, Хрвата и Словенаца, одали су државни секретар у Министарству културе Дејан Антић, заменик градоначелника Ниша Лука Гашевић, председник Скупштине града Ниша Игор Новаковић, представници Нишавског округа, Војске Србије, МУП-а, УВПС Ниш, као и чланови других удружења која негују слободарске традиције народа Републике Србије.

Државни секретар Драган Антић подсетио је на околности у којима је овај злочин са несагледивим последицама изведен.

„И унутрашње сепаратистичке снаге и спољашње ревизионистичке силе имале су задатак да уклоне Александра, који је био стуб одбране Југославије. Оне која је створена крвљу српских ратника на Церу и Колубари, костима са Горничева и Кајмакчалана и Доброг Поља. Краљ Алек-

сандар је био прва жртва фашистичке немани која ће само неколико година након марсељског атентата читав свет завити у црно, јер ће започети Други светски рат“, објашњава Антић.

Ниш је током владавине краља Александра био центар Моравске Бановине и у то време представљао важан геостратегијски, војни, политички, привредни и културни центар јужне Србије.

Градски већник Светозар Алексов подсећа да је убиством краља 1934. године заустављено модернизовање Југославије.

„Ниш има изузетно поштовање према краљу Александру Ујединитељу. Ниш због тога има монументални споменик посвећен њему у најужем градском језгру. Његове визије у време стварања Краљевине Југославије су биле јако напредне. Народ га је по томе запамтио“, рекао је Алексов.

Срђан Веселиновић, ветеран херојске 125. бригаде Војске Југославије истакао је да је пуцањ на краља Александра био истовремено и почетак каснијег геноцида над српским народом.

Атентат у Марсељу су заједнички организовали хрватске усташе и ВМРО, који су желели да отцпе Хрватску и Македонију од Краљевине Југославије.

Зоран Јашовић

Из МО „Бежанијска коса“

ШИРОКА ЛЕПЕЗА АКТИВНОСТИ

Уз претпоставку да су многи чланови, у разним приликама, „прозивани“ да на питање чиме се бави и које задатке односно активности спроводи Удружење у целини, таксативно износимо њих 15 које се реализују у континуитету.

Бавимо се (1) Унапређењем статуса и угледа војних пензионера и КВП у друштву конкретно у локалној средини; (2) Враћањем војнопензионерске популације у Фонд за СОВО, односно у систем одбране; (3) Свеобухватном сарадњом са организацијама, државним и другим институцијама и сродним организацијама; (4) Истраживањем на формирању герантолошких центара за војне пензионере; (5) Побољшањем здравственог збрињавања у целини; (6) Изналажењем повољнијих услова за војне пензионере у вези са стамбеним обезбеђењем; (7) Стварањем бољих услова за рад месних и општинских организација, посебно просторних; (8) Пружањем помоћи војним пензионерима у остваривању основних права из области пензијског, социјалног и инвалидског осигурања и других статусних питања; (9) Организовањем посета и пружањем помоћи оболелим, старијим и усамљеним члановима; (10) Пружањем социјално-хуманитарне помоћи; (11) Организовањем посета јединицама и установама ВС, музејима, историјским знаменитостима, и др. (12) Информисањем јавности у раду удружења путем сајта УВПС и листа „Војни ветеран“; (13) Изменама и допунама појединих тачака из Статута; (14) Стварањем услова за константно омасовљење Удружења уписом нових чланова и (15) Повећањем броја претплатника на лист „Војни ветеран“.

М. Калчић

Последња класа која је почела са практичном летачком обуком у ВВУ Панчево била је 5. класа. Од преко 1.000 кандидата колико је конкурисало, школовање у 5. класи је започело 232 питомца. Они су се постројили у Панчеву у касарни ВВУ 16. марта 1948. године. Класу су чинили официри активне старешине из ЈА, ђаци из грађанства и 13 Албанаца на школовању за њихово РВ. Крајем 1949. године 5. класи прикључио се и 21 пилот ШРОА, а током пролећа 1950. године и 27 питомца 4. класе који су из разних разлога заостали иза својих класића у летачкој обуци.

Питомци 5. класе били су први који су основна летачка знања стицали искључиво на домаћим авионима Аеро-2ц. Крајем августа 1949. године упућени су на летење у 104. ваздухопловни школски пук: на аеродром Панчево у 2. ескадрилу, и на летелиште Лисичји Јарак у 1. и 3. ескадрилу. На овим аеродромима летење је неочекивано прекинуто после само месец дана, услед одлуке да се ВВУ хитно пресеље из Панчева у Мостар. После пребазирања у панчевачкој касарни остале су само 3. класа ВВУ и 2. класа ШРОА, које су школовање завршиле 1. новембра 1949. године, када су им додељена летачка звања.

Последња класа која је започела школовање и села у клупе ВВУ у Панчеву била је 6. класа Школе активних официра авијације (ШАОА) како је тада преименована ВВУ. У Панчеву су провели неколико месеци на теоријској настави и крајем 1949. године односно почетком 1950. године прешли су у Мостар на даље школовање.

Уместо „училишта“ - „школа“

Наређењем заменика министра народне одбране генерал-пуковника Ивана Гошњака од 29. маја 1950. године, војна училишта су преименована у „школе за активне официре“, чиме је назив „училиште“ замењен називом „школа – који одговара духу нашег језика“. Била је то јасна порука раскида са моделом војног школства Совјетског Савеза. Ипак, мора се истаћи да осим промене имена, није било никаквих суштинских измена у дужини школовања, садржајима наставних планова и програма, методици наставе и др. После промене имена војних училишта у школе за активне официре, Наставно одељење Генералштаба ЈА је у јануару 1951. године наредило да се покрене процес преображаја ових школа у војне академије. Овога пута промене нису биле само естетске природе као у претходном случају. Планирана промена према којој су школе за активне официре требале да прерасту у војне академије, требало је да донесе крупне измене, како оне квалитативне, тако и оне квантитативне природе. Две измене су биле веома важне. Прва, продужење трајања школовања са две на три године и друга, утврђивање услова да кандидати за Војну академију морају имати завршених шест разреда гимназије.

Мање је познато да је у оквиру ВВУ, док је била у Панчеву, одшколовано и две класе резервних ваздухопловних официра. Кандидати за школовање били су искључиво цивили на одслужењу војног рока или из грађанства који су претходно имали завршен неки од ваздухопловних курсева

Школовање војних пилота у Панчеву (1935 – 1949)

УКОРАК СА ЗАХТЕВИМА ВРЕМЕНА

Наставници ВВУ су углавном били пилоти Краљевине Југославије, који су 1941. године били одведени у немачко заробљеништво. Још на почетку рата Немци су пустили из заробљеништва Хрвате, те Муслимане, Словенце и друге, а у заробљеништву су углавном остали Срби. За четири године рата они су у немачким фашистичким логорима преживели глад, понижења и суровост фашизма.

Пишу: **Славиша Влачић и Милан Мицевски**

у спортском ваздухопловству (за моторног пилота или једриличара). Настава је подразумевала теоријски и практични део у летењу, слично као и код официрских класа ВВУ, али у нешто мањем обиму. Пилотска обука спроводила се само кроз обуку у основном летењу на школским авионима. Летење на борбеним авионима није било укључено у обуку питомаца ШРВО.

У Прву класу ШРВО пријавило се 89 питомаца. Они су били из трупе из састава регрута на одслужењу војног рока. Циљ обуке је било оспособљавање за пилоте авиона за везу. На школовању су били од 1. јануара 1948. године до 6. новембра 1948. године. Практична летачка обука 1. класе ШРВО одвијала се у другој половини 1948. године у 104. ваздухопловном школском пуку на Аеро-2б у ескадрили базираној на летелишту код села Плочнице. Школовање је успешно завршило са звањем резервних официра пилота њих 67. Без звања било је девет, а један питамац је погинуо током школовања

Ко су били наставници летења

У Другу класу ШРВО примљено је 103 питамаца, у највећој мери скоро сви из 2. и 3. класе Савезне пилотске школе у Руми, који су школовање наставили у ВВУ 16. новембра 1948. године, али овај пут као слушаоци за добијање звања резервних ваздухопловних официра. Практични део

школовања одвијао се у 104. ВШП у ескадрили базираној на летелишту Плочнице на авионима Аеро-2б. Школовање су завршили 1. новембра 1949. године, када су у свечаном строју пред трибином гарнизона ВВУ у Панчеву њих 99 добили летачко звање и први чин резервних официра. Одмах по завршетку школовања 21 резервни официр ове класе је преведен у 5. класу ВВУ где су наставили школовање за активне официре авијације.

У периоду постојања ВВУ, поред школовања редовних класа, организован је и рад низа специјалистичких курсева како оних намењених летачком усавршавању, тако курсева за оспособљавање наставника летења, ваздухопловних фотографа и сл.

Наставници ВВУ су углавном били пилоти Краљевине Југославије, који су 1941. године били одведени у немачко заробљеништво. Још на почетку рата Немци су пустили из заробљеништва Хрвате, те Муслимане, Словенце и друге, а у заробљеништву су углавном остали Срби. За четири године рата они су у немачким фашистичким логорима преживели глад, понижења и суровост фашизма. Једино су гори третман имали Руси за које, као делимично и за Србе, није важла Женевска конвенција и прописи Црвеног крста. Један део наставника је био у „Зракопловству НДХ“ и оданде су после амнестије, а неки и раније, дошли у НОВЈ а затим у ново ваздухопловство и у ВВУ.

Неки наставници су били у иностранству, те су са Енглезима дошли у Прву пилотску школу у Земуну или ваздухопловство ЈА, а оданде у Панчево за наставнике летења. Такав састав наставника, који су непосредно пре пријема ученика на обуку били у сасвим другим армијама и са друге стране, састав ученика од којих су сви били борци НОВЈ, је представљао две супротности, а са тим и опасност од неразумевљања, спорова и неуспеха.

Оданост отаџбини и летачком позиву

Наставници су напрасно требали да се саживе и постану део партизанске „комунистичке“ војске према којој су њихове пређашње средине гајиле одбојност и непријатељство. Требало је за врло кратко време од оног „господине“, углађености, сурове хијерархије прећи на присно другарство, равноправност и демократичност која раније није била позната већини наставничка летења. Нико од њих није био члан КПЈ или СКОЈ-а а баш ове две организације биле су окосница целокупног живота сваког војног колектива после рата. Неки су били шокирани кад редов на партијском састанку критикује капетана или даје своје мишљење о његовом раду. Међутим, наставници су веома брзо, интелигентно и искрено прихватили такве односе међу људима па и односе између ученика и наставника. Оно што је било пресудно у превазилажењу тих супротности је била велика оданост отаџбини и свом летачком позиву. То је повезивало нераскидивим нитима све припаднике ВВУ - наставнике и ученике, партизане и краљевске официре и домобране.

Чим је летење почело није се примећивала никаква разлика између официра монархисте и оног са „Споменцом 1941“ јер су све њихове мисли и деловање били усредсређени на летење и усвајање вештине управљања авионом. Кроз обуку и летење су се створили тако блиски, људски и војнички односи да су заставник из домобранства и капетан са Сутјеске били само летачи и наставник и ученик који се међусобно поштују. Летење је, колико леп и узвишен посао, толико и опасан, што му

даје посебну чар и специфичне карактеристике, те људе који се њиме баве веома много зближава.

Све виши ниво знања

Правремену визију о значају ваздухопловства пратила је идеја о формирању првих ваздухопловних јединица у Краљевини Србији. Паралелно је селектован и будући ваздухопловни кадар који је требало да овлада тадашњим најмодернијим достигнућима ваздухопловне технике. Први пилоти школовани у Француској враћају се у Србију пред сам почетак окршаја у балканским ратовима, а јединице српске авијатике, формиране и обучене уз помоћ Француске, играју активну улогу током Првог светског рата у редовима српских јединица. Уочавајући важност стручног кадра у војном ваздухопловству, само неколико месеци по завршетку Првог светског рата, у Новом Саду се формира Прва пилотска школа. У наредним годинама формиран је значајан број нових пилотских школа, затим механичарских, извиђачких, фотографских, радиотелеграфских, метеоролошких и других које су служиле за попуњавање Југословенског краљевског ратног ваздухопловства.

Школе су се углавном налазиле у Србији, а изузетак су претежно чиниле механичарске пуковске школе. У процес школовања и обучавања укључивани су активни официри, подофицири, кандидати за резервне официре и подофицире, као и део регрута. Потребе за кадром различитих профила су константно биле велике и заостајале су у односу на пројектовану попуну ваздухопловном техником.

Сложена ваздухопловна техника која се тридесетих година прошлог века уводила у наоружање захтевала је виши ниво знања и способности ваздухопловног кадра. Због тога се у реномираним стручним гласилима тога доба води полемика око организације ваздухопловног школства. Усвојен је став да водећи кадар треба оспособљавати кроз наменску ваздухопловну, а не кроз заједничку Нижу војну академију.

Отварање панчевачког моста, постоећи аеродром, добра инфраструктура и сусретљивост Градског већа Панчево (одлука о уступању парцела од 8. октобра

1936. године), утицала је на одлуку да се Ваздухопловна академија формира у Панчеву, и то у другој половини тридесетих година. Део других ваздухопловно-школских капацитета се такође премешта у Панчево. 1940. године у Панчево пристиже и фабрика авиона *Утва*.

Такође, у Панчево се 1938. године премештају и Команда ваздухопловних стручних школа (метеоролошка, фотографска, радио-телеграфска, извиђачка, ШРО) те Команда пилотских школа (три пилотске школе). Првог октобра 1939. године, у Панчеву са радом почиње и Ваздухопловна падобранска школа.

Нова Ваздухопловна академија је званично почела да функционише 10. јуна 1940. на аеродрому у Панчеву. На њеном челу се налазио управник Владислав Сондермајер. Прва класа издвојена је децембра 1939. године из Ниже војне академије (66. класа) и промовисана је октобра 1940. године. Друга класа школовање је започела 1939. године, а последња, трећа 1940. године. Због очекиване агресије Немачке, Ваздухопловна академија је марта 1941. пребачена у Сарајево.

Четири ваздухопловна школска пука

Завршетком Другог светског рата, због близине Београда, најразвијеније инфраструктуре и аеродромске мреже, одлучено је да Панчево и Банат буду центар ваздухопловног школства послератне Југославије.

Кроз неколико назива и из неколико целина (Прва пилотска школа, Школа летача Панчево) септембра 1945. године искристалисао се назив Ваздухопловно војно училиште (ВВУ) који је потицао из руског језика и осликавао идеолошко опредељење и ослонац на СССР. ВВУ је формирано у објектима предратне Ваздухопловне академије и са Првом класом (борци НОВЈ) извршена је обнова инфраструктуре. Коришћена наставна средства и ваздухопловна техника били су преваходно совјетског порекла. Велику помоћ пружили су саветници и наставници из СССР као и значајан број наставника из предратног Краљевског ваздухопловства. Мрежа аеродрома и летелишта ВВУ била је разграната по целом Банату, на главним и помоћним летелиштима Панчево, Бела Црква, Ечка, Ковин, Алибунар, Омољница, Плочица, и Качарево.

За извођење обуке у ваздуху формирана су четири ваздухопловна школска пука. Резолуција Информбироа утицала је на дислокацију јединица и училишта која се одиграла крајем 1949. и почетком 1950. године када је ВВУ премештено у Мостар. У Панчеву и околини школовано и обучавано пет класа ВВУ и две класе резервних официра авијације, а реализовани су и бројни стручни курсеви. Од тога, три класе су комплетно школовање завршиле у Панчеву.

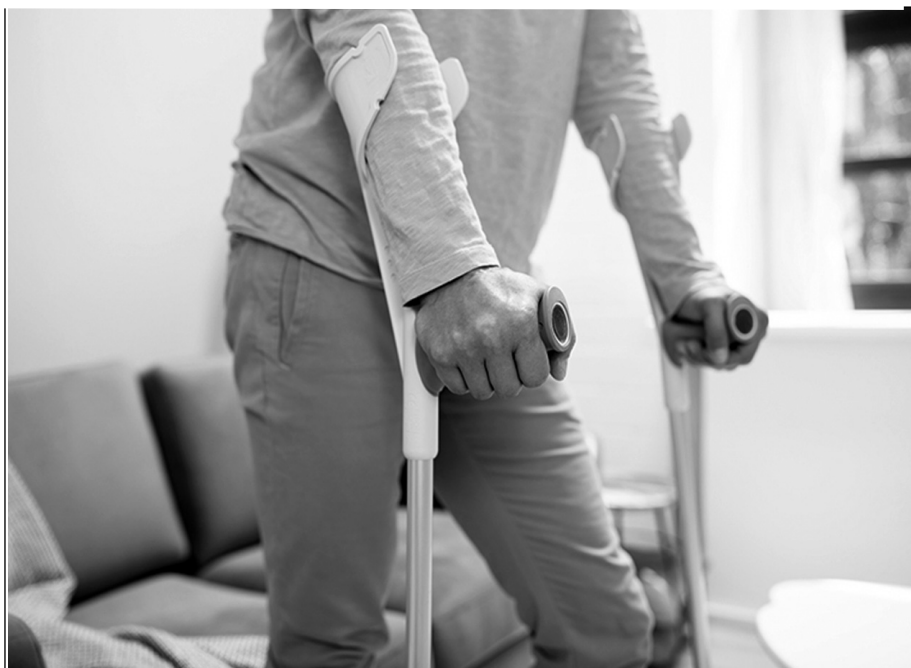
Уочава се да је у периоду од 1938. године па до краја 1949. године, изузев ратних година, Панчево имало значајно место и улогу у систему ваздухопловног школства две државе. На одлуку о измештању утицао је рат и каснија претња ратом, због чега је Панчево остало без институције као што је Ваздухопловна академија, односно ВВУ.

(Крај)

Догађаји који могу да угрозе здравље

СМАЊИТЕ РИЗИК ОД ПАДА У ДОМУ

Мала непажња и наоко мала препрека могу да доведу до пада и повреда које озбиљно угрожавају здравље.
Зато стално будите на опрезу.

Последица после пада може бити и сломљена кост

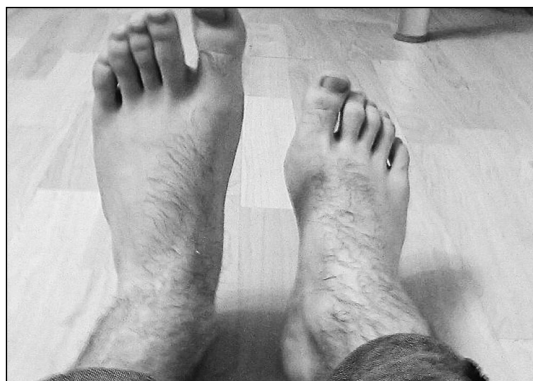
Сваки пад старије особе у кући или на улици ипак јесте разлог за драму, каже проф. др Олга Поповић Младеновић, специјалиста физикалне медицине и рехабилитације. Докторка подсећа да угрувана и повређена особа увек мора на рендгену да сними повреду.

Падови старијих особа су велики јавноздравствени проблем. У недавној анализи коју је објавила агенција АП наводи се да ће једна од четири старије особе у САД пасти сваке године и ризиковати да се повреди, сломи неку кост, па чак и да због компликација такве повреде умре. Али, др Кара Макдермот, која истражује падове на Медицинском факултету Универзитета Дјук, поручује да ма колико су падови код старих особа чести и уобичајени, они могу да буду избегнути. Далеко је већи број старијих особа које не воле да користе штап или шеталицу, али од тога не треба бежати јер помаже у одржавању стабилности. Лекари само подсећају да ова помагала морају да одговарају висини и да се правилно користе.

Постоје и практичне препоруке како да се смањи ризик од падања.

1. Уклоните препреке у стану

Савет је да се у собама или становама у којима бораве стари људи, уклоне теписи и простирке, осветљење треба да буде јако, никако пригушено, тешко посуђе, попут тигања или шерпе мора да буде лако доступно. На местима где је лакше изгубити равнотежу потребно је обезбедити додатну стабилност. Рецимо, ограда треба да буде с обе стране степеница, држачи за прихватање у купатилу мора да се налазе и поред туш-кабине, али и осталих места, на подове од паркета,

Обратите пажњу на подлоге у стану јер се лако можете оклизнути

ламината или плочица треба да се поставе неклиззајуће траке. Практичности и заштита су важније од естетике и дизајна.

2. Чистоћа у собама

Дом у ком бравии стара особа треба да буде чист: не остављајте предмете на поду и очистите просуте ствари пре него што се осуши. Тако се ђон папуче или крај штапа неће клизати или заплићати о стару флеку, која се много теже уклања.

3. Вежбањем до боље равнотеже

Нико од старијих особе не очекује да почну да трче маратоне или да дижу тегове у теретани. Међутим, идеално би било да свакога дана одвоје 30 минута за физичку активност, коју им је препоручио лекар, било да је реч о брзом ходу, лаганој гимнастици, пливању... Рачуна се и половина тог времена за вежбе истења или физкултуру у свом дому. Важно је у позним годинама остати активан јер то може да помогне у одржавању мишићне снаге и стабилности.

Кључно је само знати своје границе и придржавати се препоруке доктора или стручног фитнес инструктора. Лекари препоручују вежбе и оним сениорима који су већ пали и забринуту су да би се то могло поновити. Јога, тајчи, кинеске споре вежбе или једноставна шетња препоручују се и особама које имају ограничену покретљивост. Вежбање треба да буде и забавно и прилика за дружење: пливање пензионера на старом ДИФ-у у Београду деценијама је већ финансијски повољна и здрава, врло популарна активност, као и остали програми намењени у тој спортској установи рекреативцима.

Постоје лекови који могу да повећају ризик од падања, пре свега они који на листи нежељених дејстава имају вртоглавицу, поспаност или друге ствари равнотежу. Због тога од лекова никада треба одустати самоиницијативно: и о томе мора да се разговара с лекаром, који можда може наћи боље решење у терапији.

5. Корист од слушног апарата и наочара

Промене у слуху, виду и другим чулима су уобичајене како се стари и могу допринети падовима. Зато је важно да се старијој особи повремено провери диоптрија, односно провери да ли добро види са старим наочарима, као и да се тестира слух.

6. Узимати витамин Де у таблетама

Клиника „Мејо“ процењује да 10 милиона Американаца има остеоопору, која слаби кости и повећава вероватноћу да ће нека кост приликом пада бити сломљена. За старије особе је важно да редовно узимају витамин Де у облику таблета, нарочито у периоду од новембра до априла када мање времена проводе на отвореном и на сунцу.

Оливера Поповић
Извор: Магазин

Реч стручњака:
Проф. др Олга Поповић Младеновић

ОПРЕЗ СА СЕДАТИВИМА

-Иако се придржавају савета да на великим врућинама избегавају боравак на улицама у време када је најтоплије, летос се ипак много често догађало да старија особа падне у свом дому и поломи кук или раме. Најчешће до пада и прелома долази приликом наглог устајања ујутру из кревета или током дана из фотеље, због ниског крвног притиска. Други разлог су седативи типа бромазепам или лекселијум и слични из групе бензодиазепина, које наши стари узимају у великим количинама, а на њих они делује омамљујуће. Они су успорени, не сналазе се у простору и падају - објашњава проф. др Олга Поповић Младеновић, специјалиста физикалне медицине и рехабилитације.

-Али, падови у старости нису нешто што је неизбежно или неминовно. Могу се спречити тако што ће старија особа бити свесна да мора да вежба, да одржава своје мишиће и зглобове у доброј кондицији да не би падала. Озбиљан проблем имају сениори који по 10 сати седе испред телевизора, не вежбају, једва да се крећу.

-Треба да раде било шта што ће их мисаоно више ангажовати: читање књига, решавање укрштенице, оба-

вљања ситних послова око доручка, припреме ручка... Могу да оперу судове, да нешто поспреме, да прошетају по својој кући... Али, све морају да раде полако.

Докторка још каже да око пада старе особе и треба да се подигне паника!

-Треба позвати прво члана породице, комшију, Хитну помоћ... Неко мора да провери да ли особа осећа неки бол, да ли могу да устану и, најважније, да ли имају ослонац на ногу без бола. Према тим сазнањима треба видети и како поступити даље. Али код старијих од 70. година увек треба да се направи рендгенски снимак.

О. П.

Ако сте дуго заваљени у фотељи, не устајте нагло

Како побољшати слух

ТЕХНОЛОШКИ БУМ

Један од најчешћих здравствених проблема у свету, који веома лако може да се реши, јесте оштећење слуха. Статистике указују да једна од шест одраслих особа има оштећен слух. Тестирања су потврдила да две трећине одраслог становништва наше планете изнад од 70 година живота има оштећење слуха. Тај проблем повећава ризик од настанка деменције и депресије, због друштвене изолације услед смањења когнитивне функције.

Оштећење слуха утиче на квалитет живота много више него што се сматра.

Управо из поменутих разлога, у ото-аудиолошким центрима ZONEX свакој особи и сваком решењу приступа се индивидуално и темељно. Нема изговора за одлагање решења, од носно коришћења слушних апарата. Захваљујући високој технологији, ови слушни апарати су веома поуздани. Они не само да појачавају

звук, већ филтрирају звуке и издвајају говор од околне буке. Веома дискретни „помоћници“ опремљени су сензорима и вештачком интелигенцијом која омогућавају разумевање говора у сваком окружењу, чист и јасан звук.

Ото-аудиолошки центар Zonex присутан је на нашем тржишту 25 година. У својим специјализованим центрима у Београду и Новом Саду врши дистрибуцију слушних апарата реномираног светског произвођача који у својој палети производа има одговарајуће решење за сваку особу којој је слух оштећен. Осим производа врхунске технологије, ови центри пружају стручне и свеобухватне услуге особама које користе

слушне апарате, као и консултантске и услуге овлашћеног сервиса, затим додатну опрему, батерије за слушне апарате и индивидуалне шкољке за слушне уређаје.

Своје производе и услуге Zonex пружа уз налог војног и цивилног осигурања.

Адресе ото-аудиолошких центара Zonex:

Београд, ул. Сазонова 18а, Врачар тел. 011 3443 081

Нови Београд, ул. Булевар Црвене армије 11в Насеље Белвил (зграда „Лала“) тел.011 77 09 099

Нови Сад, ул. Булевар ослобођења 111 тел. 021 66 22 757

NAJBOLJE Rešenje za Vaš Sluh

- BESPLATNA provera sluha
- BESPLATNA proba slušnih aparata
- BESPLATNA nabavka aparata preko civilnog osiguranja
- BESPLATNA nabavka aparata preko vojnog osiguranja
- KUPOVINA na 12 mesečnih rata
- POPUST za gotovinsko PLAĆANJE
- ORIGINALNI američki proizvod vrhunskog KVALITETA

SLUŠNI APARATI

Beograd, Sazonova 18a
Tel:011/2435-924

Novi Beograd, Bulevar Crvene armije 11v
Tel:011/77-09-099

Novi Sad, Bulevar Oslobođenja 111
Tel: 021/66-22-757

www.slusniaparatzonex.rs
info@slusniaparatzonex.rs

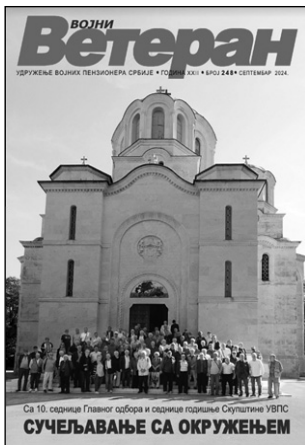

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ
Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

Насловна
страна:

Душан
Новаковић

Година XXII. Број 248 СЕПТЕМБАР 2024

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Мр Александар Симоновски, мр Милан
Шумоња, Будимир М. Попадић, Душан
Старчевић, Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Јанко Мићић (Крагујевац) Предраг Добић
(Сремска Митровица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Јован Симић (Краљево), Зоран Јашовић
(Ниш) и Трајче Митушев (Земун)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Редакција, дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ЦИП –
Каталогизација у
публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи закљученог са УВПС, адвокати:
***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;
За потребе војних пензионера обављаће следеће правне послове: даваће бесплатне правне савете и пружаће све остале адвокатске услуге уз накнаду по важећој адвокатској тарифи умањеној за 30 одсто (адвокат Ивана Јовановић).

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахрањивања преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знате да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану:
- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почаста,
- помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања права чланова породице после смрти војног осигураника,
- Умањење укупних трошкова за висину рефундације
- бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.
Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС, или директно на тел. 064/1660-423 и 011/3181-812.

ЗАКАЗИВАЊЕ ПОЧАСТИ ЗА САХРАНЕ

У београдском гарнизону заказивање почасне јединице ради одавања почаста преминулим старешинама може се обавити путем следећих телефона:
у радно време: 011/300-5200
у ванрадно време: 011/206-4569

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Силазак са дрвета је почетак.

Силазак са ума је крај!

Деле се на жуте-недозреле и црвене - презреле.

*Врата раја су отворена.
Батина излази!*

Певац кукуриче, док о јајима брину кокошке.

*Сваки скуп је скуп.
Најскупљи је скуп јефтиних.*

TANJA dent

Стоматолошка ординација
„ТАЊА ДЕНТ“

Телефон: +381 63 214 800
Михаила Булгакова 50а, Београд
е-маил:
dr.tanjavukmirovic@yahoo.com

Пружа све врсте стоматолошких услуга војним пензионерима и члановима њихове породице, са 10% попушта.
Такође се нуди и могућност одложеног плаћања на више рата.

Др Тања Вукмировић
специјалиста опште стоматологије

Прегледе можете заказати на:
063/214-800 / 061/252-8686

Радно време од 12 до 20 х